

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2271
2,90€ | 26 MARÇ 2023

Agustí Codinach

Joan Torra, Armand Puig, Francesc Torralba i Jordi Faulí, el 14 de març passat.

Teòlegs en diàleg amb Gaudí

Els membres de la Comissió Teològica de la Sagrada Família ens descobreixen l'univers simbòlic-teològic de la façana de la Glòria

P 3, 7-12

ESPECIAL DAVID ABADÍAS P 23-26

Aprofundim en la figura del nou bisbe auxiliar de Barcelona

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

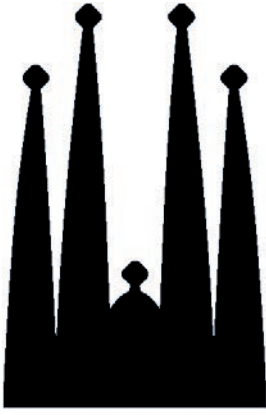
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Teòlegs de pedra picada

Les ramificacions de l'univers Gaudí són frondoses i abundants. Van des de les fonts de les quals va beure des del punt de vista catequètic, espiritual, bíblic, litúrgic i teològic, fins als deixebles contemporanis i tots els qui han prosseguit la Sagrada Família. Perquè si una cosa tenia clara Gaudí era que no la veuria acabada. Ell tenia tota la idea de conjunt al cap i va deixar pistes en forma de converses, documents i maquetes, però també va obrir la porta al geni creatiu dels qui l'haurien de seguir. Cada generació ha fet una façana de la Sagrada Família, i ara és el torn de la de la Glòria, la façana principal, la façana síntesi.

Els membres de la Comissió Teològica de la Sagrada Família, que entrevistem aquesta setmana, han hagut de picar pedra per anar escatint totes les fonts, per anar recollint les molletes de pa, en paraules d'Armand Puig, que Gaudí havia deixat pel camí. D'una banda, comptaven amb els àlbums, les maquetes i els testimonis escrits, sobretot dels seus coetanis. De l'altra, han fet una recerca detectivesca que els ha portat a concloure que el Catecisme de Costa i Borràs, que va memoritzar de petit, és l'arquitectura espiritual de la façana de la Glòria.

Gaudí no era teòleg ni mai va estudiar Teologia, però com diu Armand

Puig, «és un home amb una sensibilitat teològica que permet ser estudiat des de la teologia». O com afegeix Joan Torra, «un home d'una formació i d'una fe de pedra picada». Encara més: en alguns aspectes es va avançar al Concili Vaticà II. «Té plantejaments que no són merament mimètics del seu entorn, sinó que hi ha propostes que el fan diferent», insisteix Francesc Torralba.

Armand Puig esmenta alguns dels «mestres» que va tenir Gaudí, com Joan Baptista Grau i Vallespinós, bisbe d'Astorga, que el fa descobrir la litúrgia. Ara bé, el seu gran mentor va ser el bisbe Torras i Bages, «que li dona el canemàs teòric». De fet, a la façana de la Passió està previst un monument en memòria del bisbe de Vic.

La història de la construcció de la basílica, per tant, és un diàleg que es va trenant al llarg de les dècades entre teòlegs, arquitectes, artistes i el mateix Antoni Gaudí, tot amb l'objectiu de culminar la seva gran obra.

«No és que la Sagrada Família siguin dues etapes desenganxades, Gaudí primer i després els seus successors, sinó que són dos esforços que es complementen: la millor solució i la millor aplicació. Això és una cosa que no ens podrà negar ningú», conclou Armand Puig.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Carta dominical
- 07**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 22**
Opinió
- 28**
Educació i família
- 32**
Bíblia
- 34**
Litúrgia
- 36**
Espai lectors
- 38**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

El diàleg i la bellesa segons Benet XVI

PÀGINA 16-17

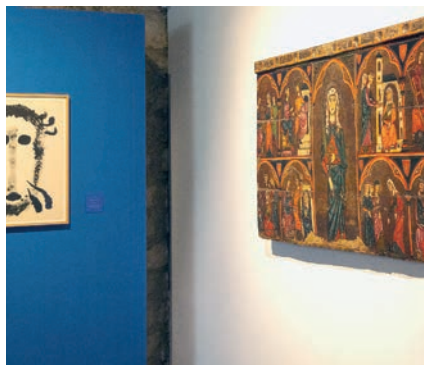
Monument al fundador de les Germanetes dels Ancians Desemparats

PÀGINA 20

Llibre amb conferències quaresmals del bisbe Toni

PÀGINA 38

40

L'univers transcendent de Joan Miró

47

María de Himalaya, testimoni de conversió

La setmana en tuits

MINERVA PORCEL GIRAUT @MINERVAPORCEL

Directora pedagògica de Jesuïtes Educació

Celebrant 20 anys de Migra Studium, agraïnt el compromís dels professionals i voluntaris i gaudint dels testimonis: «De l'estudi sociològic a obrir la porta a les persones», «Traspassar la porta de Migra és passar a un indret segur», «Fer bones preguntes i donar respostes arriscades»

BERNAT VIVANCOS @BERNATVIVANCOS

Compositor

L'Escolania de Montserrat escolta els signes dels temps amb la creació d'un cor mixt de joves amb escolans i escolanes. Es conserva, però, el color daurat, únic i secular de veus de nen, cada cop més únic al món. Per molts anys!

FERNANDO VIDAL @FERVIDAL31

Sociòleg

Li desitgem a Enric Puiggròs, un «jesuïta català a qui li agrada escoltar» i nou provincial dels Jesuïtes a Espanya, el millor en aquests anys tan apassionants que tenim per davant

RAMÓN GÓMEZ RUIZ @MONXUGOMEZ97

Capellà de poble

Perquè encara que als pobles de l'Espanya Buidada siguem pocs i la petitesa sigui la realitat que sovintegi... ¡No estem sols perquè Ell és amb nosaltres i això ens dona molta vida!

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Cor jove a Montserrat

Montserrat tindrà, des del curs 2023-2024, un cor de cambra amb nois i noies d'entre 17 i 24 anys d'edat. Seran igualment escolans i escolanes vestits amb saia i roquet, i estaran dirigits per Pau Jorquera. Faran el servei un cap de setmana al mes, cosa que «permetrà donar descans a les famílies dels més petits». Així s'expressava el benedictí Efreem de Montellà, prefecte de l'Escolania, el 15 de març en una entrevista al programa El Matí amb Pol Marsà. Destacava que «la formació que donarà Montserrat a aquests nois i noies serà complementària, sobretot en temes litúrgics, espirituals i relacionats amb la música sacra».

A més de recordar que l'Escolania tradicional es mantindrà, Efreem de Montellà també explicava que es vol donar resposta a la pregunta sobre l'absència de nenes en el cor infantil, alhora que anunciava que comença ara el procés per formar el nou grup. Els candidats passaran per «unes audicions on es valorarà el nivell de lectura musical, l'experiència en cant coral i la sensibilitat davant el fet religiós». Els interessats poden escriure a l'adreça escolania@escolania.cat.

L'efemèride de la setmana

28 de març del 1844:

s'estrena l'obra *Don Juan Tenorio*, de José Zorrilla

Zoom

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Agustí Codinach

«Aquest acord impulsa la nostra col·laboració amb una universitat catòlica amb la qual compartim el propòsit d'evangelitzar i de promoure el bé comú.» Així valora el director de *Catalunya Cristiana*, Òscar Martí, el conveni de col·laboració signat entre la Universitat Abat Oliba CEU i la Fundació Missatge Humà i Cristià per difondre la universitat a través d'aquest setmanari. A la foto, Martí, a l'esquerra, amb Rafael Rodríguez-Ponga, rector de l'Abat Oliba.

Un cap de setmana ple de vida

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

Aquest cap de setmana, Diumenge V de Quaresma, se'ns presenta intens, ple de vida. Dissabte coincideixen tres celebracions: la solemnitat de l'Anunciació del Senyor, la celebració de la Jornada per la Vida i l'ordenació de Mons. David Abadías Aurín, nou bisbe auxiliar de l'arxidiòcesi de Barcelona*.

D'una banda, rememorem el «sí» de Maria a donar vida al fill de Déu, precisament en una jornada en què llancem un crit a la vida, davant de les recents lleis aprovades que hi atempten. Enguany, aquesta Jornada coincideix també amb l'aniversari de la publicació de la carta encíclica *Evangelium vitae* de sant Joan Pau II, sobre el valor i el caràcter inviolable de la vida humana, un document per reflexionar-hi.

D'altra banda, aquests dies vivim amb il·lusió l'ordenació episcopal de Mons. David Abadías i la seva incorporació a la família episcopal de la nostra arxidiòcesi. És un regal que ha fet el Sant Pare a l'Església que peregrina a Barcelona. Aquesta arribada coincideix també amb el desè aniversari del pontificat del papa Francesc. Aquests deu anys de pontificat del Papa estan marcats per la publicació de l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, un veritable «manifest programàtic», en què el Bisbe de Roma ens insta a recuperar la missió pròpia i essencial de l'Església que és l'anunci joios de l'Evangelí. Una missió que correspon a tots els fidels, als laics, als ministres ordenats i als membres de la vida consagrada. Una conversió pastoral intensa que també s'ha d'estendre a les diverses institucions en les quals s'estructura el poble de Déu que és l'Església.

En aquest context vull recordar que l'episcopat és un servei, no un honor. Una missió que requereix vocació de servei i paciència. El bisbe és un successor dels apòstols com a testimonis

primers i excepcionals de Jesucrist i del seu Evangelí. I la seva vida esdevé un «*amoris officium*» (ofici, treball d'amor). El bisbe està cridat a exercir la plenitud del sacerdoti, unit a Crist i als seus preveres. Sovint m'agrada recordar algunes de les qualitats del sacerdot que trobem escrites en un manuscrit medieval trobat a Salzburg. El sacerdot ha de ser alhora molt gran i molt petit; d'esperit noble, però senzill; font inescotable de santedat i un pecador que Déu ha perdonat; servidor dels dèbils; deixeble dòcil del seu mestre; una mà amorosa per al malalt; un ancià prudent, un nen que confia en els altres; aliè a l'enveja, transparent, sincer, amic de la pau, enemic de la peresa i segur de si mateix.

Benvolguts germans i germanes, donem la benvinguda al bisbe David i preguem pel papa Francesc. En la proximitat de la Jornada per la Vida, unim-nos en la pregària per i amb les persones que pateixen a causa de la guerra, la fam, la violència, l'avortament o l'eutanàsia. Preguem per tots aquells que cuiden els malalts fins al final de la vida, pels qui acompanyen les dones gestants que estan soles i en dificultats o per aquelles famílies que acullen els pobres i els migrants. Promovem, entre tots, la cultura de la vida.

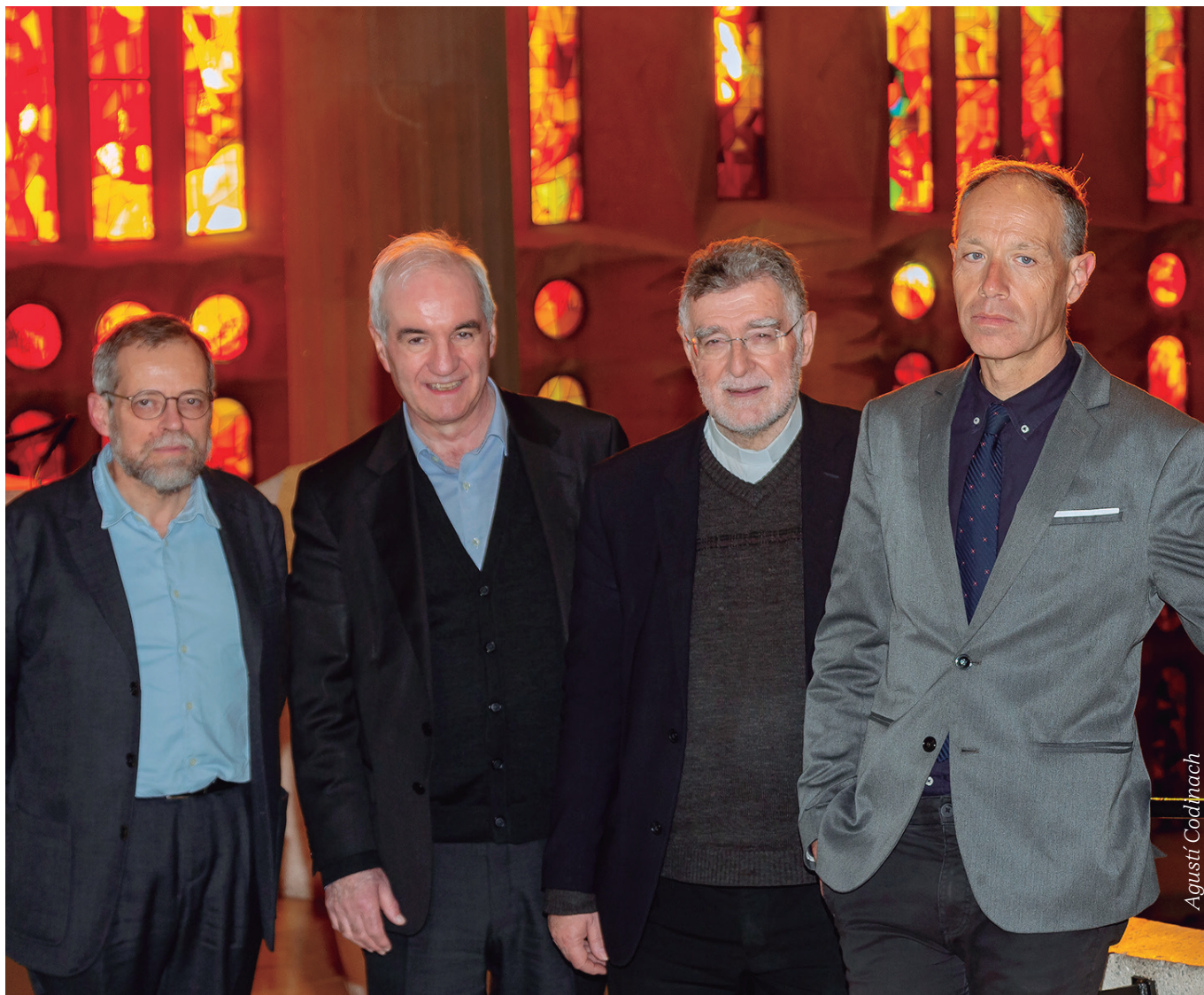
*Aquesta celebració també es podrà seguir en directe des de casa a través de:

www.esglesia.barcelona/en-directe

Teòlegs al servei de l'obra de Gaudí

La Comissió de Teòlegs fa la lectura simbòlica de la façana de la Glòria de la Sagrada Família i dona orientacions a arquitectes i artistes

Agustí Codinach

Els membres de la Comissió Teològica al jubé de la Sagrada Família.

JORDI FAULÍ
 «Gaudí planteja un projecte arquitectònic lligat amb un de simbòlic-teològic que primer s'ha d'entendre, per després interpretar-lo als ulls d'avui»

El febrer del 2020, un mes abans del confinament, tres teòlegs van lliurar un informe de vuitanta-nou pàgines al Patronat de la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família: *Contingut teològic de la façana de la Glòria. Explicació i interpretació del projecte proposat per Antoni Gaudí*. Havien enllestit part de la feina per a la qual van ser nomenats el 2016 pel cardenal Joan Josep Omella: assessorar els arquitectes i els artistes en la confecció de la façana de la Glòria de la Sagrada Família. Una tasca que els ha transformat profundament.

«Es tracta d'un exercici hermenèutic i d'interpretació molt ric, perquè, d'una banda, ha de ser un text en pedra fidel al que Gaudí va proposar i, de l'altra, significatiu per als homes i les dones d'avui, que continuï estimulant l'elevació cap a Déu i l'obertura cap a la transcendència», exposa Francesc Torralba.

Per a Torralba, el nomenament com a membre de la Comissió Teològica va ser l'ocasió d'or per endinsar-se en l'univers de la Sagrada Família. «No estava en els meus plans, però ha estat la història d'un enamorament», confessa. Tant és així que ha sumat als seus doctorats en Filosofia, Teologia i Pedagogia el d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes, gràcies a la tesi doctoral sobre *La façana de la Glòria de la Sagrada Família*, que ara s'ha traduït en un llibre homònim publicat per la nova col·lecció Studia Gaudiniana, impulsada per l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP).

L'enamorament d'Armand Puig, bibliista, teòleg i rector de l'AUSP, va començar abans, i té una data concreta: el maig del 2010. «Era un diumenge a la tarda, passejava per Barcelona i vaig comprar una entrada per visitar la Sagrada Família. Al cap de dos mesos vaig enllestir un llibre: *La Sagrada Família segons Gaudí* (Pòrtic). Res d'allò

no entrava dins dels meus plans.»

La raó va ser l'impacte interior profund que li va causar copsar l'autèntica singularitat del temple, que és «la total conjunció d'arquitectura i símbol». «Gaudí —explica Armand Puig— és un gran arquitecte però alhora, per la via del símbol, tradueix les realitats visibles i invisibles en una estructura constructiva. La natura és la mestra, però també ho són la Paraula de Déu i la doctrina cristiana, i tot això en relació amb un disseny arquitectònic. És una cosa nova, sens parangó.»

Abans de la creació de la Comissió Teològica, Armand Puig ja era assessor teològic d'arquitectes i artistes. I al llarg de les set edicions de la Setmana de la Bíblia, ha anat exposant en forma de meditació el corpus biblicoteològic de la Sagrada Família. Properament tot aquest treball prendrà forma de llibre dins la mateixa col·lecció Studia Gaudiniana.

El darrer de formar part de la Comissió Teològica va ser Joan Torra, degà de la Facultat de Teologia de l'AUSP. Ho va fer substituint Joan Galtés, prevere de Barcelona, que va morir el juliol del 2021. «Aquest temps a la comissió ha estat una immersió rapidíssima i intensíssima en tot l'univers Gaudí», afirma Joan Torra. «El que em va captivar va ser el fet d'adonar-me que, segons la mentalitat de Gaudí, la Sagrada Família havia de ser una catequesi de cara enfora, per tant, que les portalades havien de ser els retaules, mentre que l'interior havia d'estar al servei de la teologia, la litúrgia, el sacrifici i la pregària.»

El 14 de març passat, Armand Puig, Francesc Torralba i Joan Torra es van reunir novament a la Sagrada Família, convocats pel nostre setmanari, en diàleg amb Jordi Faulí, arquitecte director de la Sagrada Família. L'objectiu: compartir amb nosaltres la seva experiència envers Gaudí i la Sagrada Família, així com la síntesi de la seva recerca teològica.

Aprenentatge mutu

«Gaudí planteja un projecte arquitectònic lligat amb un de simbòlic-teològic que primer s'ha d'entendre, per després interpretar-lo als ulls d'avui. Per tant, davant del repte de la façana de la Glòria, necessitàvem l'assessorament dels teòlegs per poder fer el projecte ben fet i, en segon lloc, per orientar els artistes a l'hora de fer l'obra de la manera més adequada», aclareix

Jordi Faulí.

Les reunions de la Comissió Teològica es feien a la Sagrada Família i a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, per raó almenys d'una al mes. El primer fruit va ser la presentació d'unes conclusions exposades de manera molt esquemàtica a partir de les fonts primàries: «Les fonts són els quatre àlbums del temple i els textos dels col·laboradors de Gaudí, que van des del 1914 fins als anys cinquanta. Posant-los l'un al costat de l'altre, hi veus les coincidències», indica Francesc Torralba.

«Als àlbums del temple amb prou feines hi ha vint ratlles dedicades a la façana de la Glòria», afegeix Armand Puig, «però aquestes vint ratlles més les maquetes, més el testimoni dels coetanis, i d'algun de menys coetani com Isidre Puig Boada, ens dona elements més que suficients per poder saber com ha de ser la façana.»

«Eren reunions en què es parlava de proporcions, mesures i volums, però sobretot de l'univers simbòlic, dels grups escultòrics, que seran molts, i de l'ordre que havien de tenir», rememora Torralba. «Hi ha hagut molt de consens, també discussions acalorades, però ha estat un aprenentatge mutu. Per a mi ha estat de les experiències més boniques dels darrers anys.»

I Jordi Faulí complementa: «Eren reunions molt enriquidores que ens han permès entendre més les intencions de Gaudí, que no són d'una banda arquitectòniques i de l'altra simbòliques i teològiques, sinó arquitectòniques i simbòliques en una unitat. Si una cosa diferencia Gaudí és la voluntat d'expressar el misteri no només amb les imatges i l'art sinó també amb la disposició, la forma, l'expressivitat i l'esveltesa de la mateixa arquitectura unida amb l'art. Això explica que la façana del Naixement sigui diferent de la de la Passió, i que totes dues siguin diferents de la de la Glòria, perquè expressen un significat diferent d'un moment diferent de la vida.»

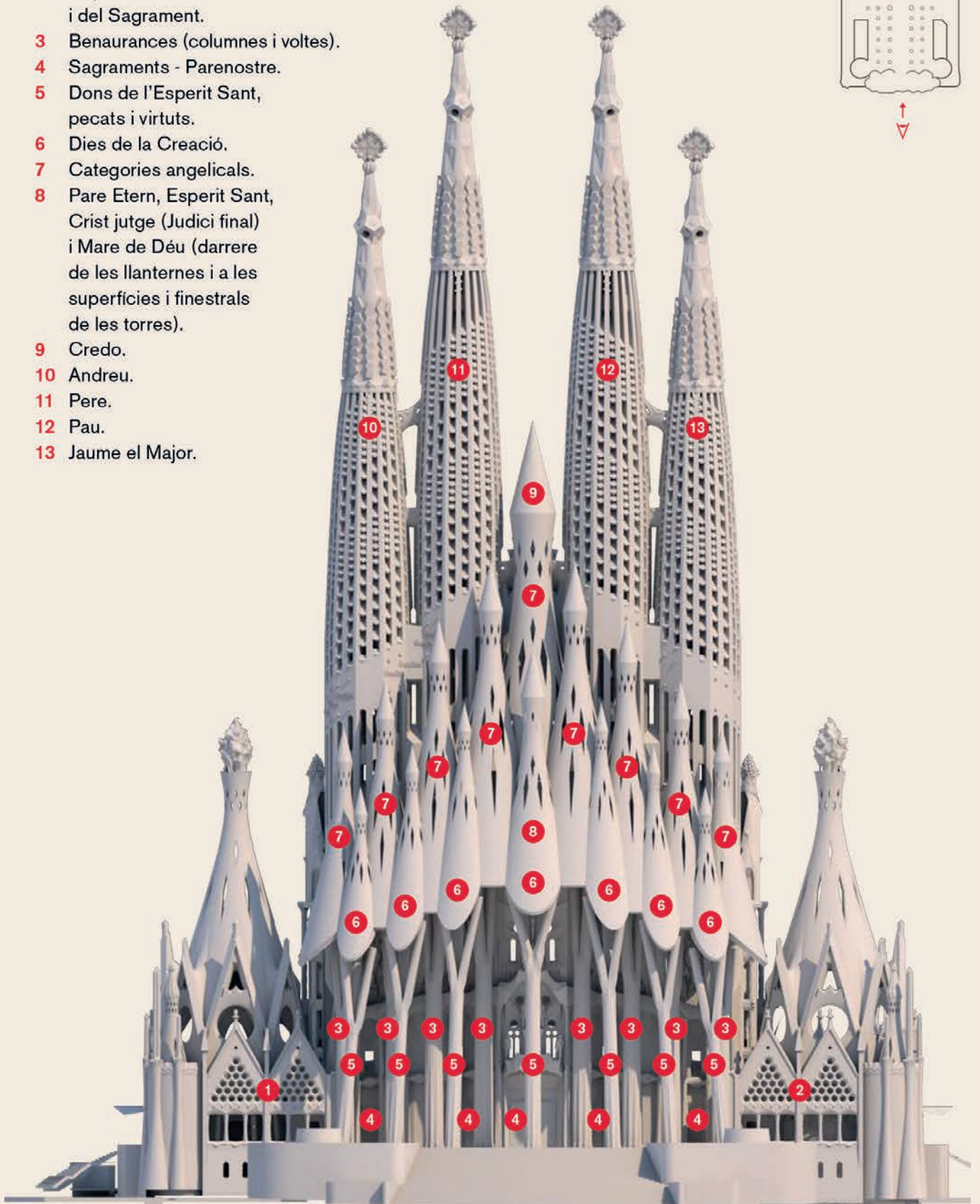
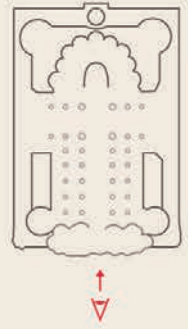
Des d'aquest punt de vista, veiem que la façana del Naixement no té cap porxo, a diferència de la de la Passió, que en té un de dimensions considerables. Però és que la façana de la Glòria tindrà un nàrtex o espai d'entrada monumental amb els quatre campanars, les setze llanternes, el Credo i els núvols. L'interior del nàrtex, de 54 metres d'alçada, donarà accés a les set portes de bronze del Parnostre executades per Josep Maria Subirachs.

FRANCESC TORRALBA

«Eren reunions en què es parlava de proporcions, mesures i volums, però sobretot de l'univers simbòlic, dels grups escultòrics, que seran molts»

Simbologia principal de la façana

- 1 Baptisteri.
- 2 Capella de la Penitència i del Sagrament.
- 3 Benaurances (columnes i voltes).
- 4 Sagraments - Parenostre.
- 5 Dons de l'Esperit Sant, pecats i virtuts.
- 6 Dies de la Creació.
- 7 Categories angelicals.
- 8 Pare Etern, Esperit Sant, Crist jutge (Judici final) i Mare de Déu (darrere de les llanternes i a les superfícies i finestrals de les torres).
- 9 Credo.
- 10 Andreu.
- 11 Pere.
- 12 Pau.
- 13 Jaume el Major.

«Que el nàrtex es converteixi per ell mateix en una façana és una cosa estranyíssima pensada en termes d'arquitectura comparada», diu Armand Puig. «Hi ha una mena de revolució simbòlica en virtut de la qual allò que eren simples accessos es converteix en un parament que funciona per ell mateix. Gaudí va projectar dues façanes perquè volia representar la vida creacional i física, i la vida espiritual i invisible.»

Infern, Purgatori i Cel

La façana principal o de la Glòria, situada al carrer de Mallorca, és la que està orientada al mar. Presentarà la història de la humanitat des d'Adam i Eva fins al judici final, així com les ensenyances de Jesús que menen vers la Glòria i la felicitat eterna. «Tota la predisposició de la façana orienta cap a la vida de la Glòria i la vida eterna, que és l'horitzó final. Per tant, sense negar la possibilitat del fracàs definitiu o del naufragi existencial, ens diu que hem de fer per merèixer la vida de la Glòria i gaudir de la vida eterna», aclareix Francesc Torralba.

Per això, la mirada més important serà la que elevarem cap al Cel. «Quan el pelegrí o el turista aixequi el cap ha de veure un univers joiós, festiu i de caràcter personalitzat; no ha de ser un espai buit ni impersonal, perquè nosaltres creiem en la resurrecció de la carn. Als àlbums apareixen els confessors, les verges, les vídues, els doctors, els sants i els màrtirs», explica Torralba.

Partint d'aquesta premissa, una de les conclusions de la Comissió Teològica és que han de ser sants i santes de caràcter universal, representant diferents estats de vida religiosa, períodes històrics, llengües i cultures. D'aquí va sorgir una llista de 36 sants, entre els quals Edith Stein, per posar-ne només un exemple, si bé n'hi ha d'haver molts més i de mida més gran que les escultures de les altres façanes.

«Al centre del gran parament que creixerà al damunt de les portes del Parenostre hi haurà una tribuna en forma de cor. I a la part inferior del cor hi haurà representat el Purgatori», descriu Jordi Faulí. «A través de les lluernes o claraboies de la base del cor, els que es trobin al Purgatori podran veure o entreveure el Cel.»

Segons Armand Puig, «no és un lloc de pena, sinó d'espera joiosa de la Glòria, on som conscients de la necessitat

de purificar-nos i millorar interiorment. En aquest punt, el catolicisme fa una gran aportació a l'esperança perquè no únicament hi ha salvats i condemnats, sinó també els que caminen cap a la salvació.»

El fris que representi l'Infern no el veurem tret que mirem cap avall a través d'unes claraboies, perquè quedarà per sota de la basílica, és a dir, a nivell del túnel del carrer Mallorca. Gaudí parla de monstres, dimonis, heretges, cismàtics, apòstates i de tots els que han perseguit l'Església. També diu que l'Infern és quan l'ésser humà oblida la seva dignitat i s'acosta a la bestialitat. «Al meu entendre —afirma Torralba— hauria de ser un apilament de cossos on hi hagi una deformació i pèrdua de dignitat de la condició humana, que evoqui asfíxia i claustrofòbia, però no hi ha d'haver identificació de figures concretes. L'Infern de Gaudí no està buit, però tampoc no hi ha noms ni cognoms. Per tant, no és l'Infern de Dant.»

«Ha de ser un espai personal però figuratiu, perquè l'Església ha fet llistes, però no de condemnats», subscriu Armand Puig. «Llegim en els Fets dels Apòstols (1,25) que fins i tot Judes va anar al lloc que li corresponia, però no s'especifica quin és aquest lloc.»

Finalment, al paviment del pòrtic d'entrada hi haurà tombes, com un recordatori sempre present que morirem. D'aquí la rellevància de tot el simbolisme que trobem a la façana com a camí a la Glòria: les benaurances, els sacraments, les obres de misericòrdia, els dons de l'Esperit Sant, els pecats i les virtuts capitals, però també els oficis de foc i d'aigua que ens recorden que hem vingut a donar els talents que hem rebut.

El Cel, un gran llenç en blanc

L'any 2016, juntament amb la Comissió Teològica, el Patronat de la Junta Constructora va crear la Comissió Artística, integrada ara pels crítics i historiadors de l'art Daniel Giralt-Miracle, Josep Bracons, Bernat Puigdollers i Maria Garganté, el galerista Artur Ramon i Micol Forti, directora de la col·lecció d'art modern i contemporani dels Museus Vaticans. De fet, el Dicasteri de Cultura del Vaticà, primer amb el cardenal Gianfranco Ravasi i ara amb el cardenal José Tolentino de Mendonça, i del qual Torralba acaba de ser nomenat membre, està implicat en la façana de la Glòria.

JOAN TORRA
«La façana ha de suggerir des de l'obra creadora de Déu fins a la història de la salvació i el qüestionament de la persona humana avui»

ARMAND PUIG
«El Purgatori no és un lloc de pena, sinó d'espera joiosa de la Glòria, on som conscients de la necessitat de purificar-nos i millorar interiorment»

© Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família

Maqueta feta per Gaudí per a la façana de la Glòria.

«La Comissió Artística ha reprès els treballs després de la pandèmia», explica Jordi Faulí. L'objectiu és «ajudar els arquitectes a definir el caràcter que ha de tenir cada representació artística, a partir del contingut teològic i de l'arquitectura, i participar en el procediment de la tria dels artistes, que es proposarà al Patronat, que, per exemple pel que fa al Cel, hauran d'omplir el que ara és un immens llenç en blanc».

Sobre això, opina Torralba, «el patronat probablement haurà de convocar un concurs per identificar quins artistes poden desenvolupar aquesta magna obra. Després caldrà fer-ne un seguiment per assegurar-nos que, tot respectant la creativitat i el geni propi, les directius que hem anat articulant al llarg d'aquests anys siguin respectades. No es pot convertir en un terreny per a la lliure expressivitat independentment del marc que hem anat construint. Per tant, han de ser artistes que s'enamorin del projecte de Gaudí i que entenguin que formen part d'una obra més gran».

Pel que fa a la vessant arquitectònica, el projecte bàsic de la façana de la Glòria està enllestit, i el que està en elaboració és el projecte executiu del que està aprovat per llicència d'obres: les quatre torres, una part del nàrtex d'entrada i les capelles del Baptisteri i de la Penitència i del Sagrament.

«Un dels llegats de la pandèmia és que ara fem un treball més seqüencial», comenta Faulí. «D'aquesta manera, abans d'entrar en els temes artístics de la façana de la Glòria, haurem tingut les experiències de les obres artístiques de la capella de l'Assumpta, de la base de la torre de Jesucrist i de l'Anyell que la culmina. Ens serviran d'aprenentatge per al treball conjunt de les comissions Teològica i Artística.»

La façana de la Glòria, per la seva bellesa i verticalitat, està cridada a produir astorament i bellesa en qui la contempli. «Hem d'aconseguir que la gent s'aturi, que hi hagi un efecte mirall, en el sentit de veure que allò que s'hi representa té un significat profund per a nosaltres», diu Torralba. «A alguns els confirmarà en la fe i a d'altres els farà qüestionar la descreença o l'ateisme. Això dependrà en gran part que sigui una obra bella i que no desmereixi la singularitat i el caràcter únic de la Sagrada Família. Hauríem d'aconseguir que també fos patrimoni Unesco de la humanitat.»

«La façana ha de poder ser aquest retaule de cara enfora, ha de poder ser comprensible i explicable, suggerir des de l'obra creadora de Déu fins a la història de la salvació i el qüestionament de la persona humana avui», comenta Joan Torra. A través de les portes del Naixement, la Passió i sobretot de la Glòria, «accedirem a la ciutat celestial manifestant "l'amunt els cors" que des del començament dels textos litúrgics expressem en la litúrgia».

«El que veurem —conclou Faulí— és el que Gaudí va deixar pautat en la seva maqueta, on hi ha el credo, les quatre torres, les setze immenses llanternes com tubs d'orgue que creixen en altura cap al centre per expressar el sentiment d'elevació, amb el sol del migdia il·luminant el conjunt. Això és Gaudí. I tot el que fa Gaudí acaba sent bell, i la bellesa arriba a tothom. Si tots ens posem d'acord, tindrem l'última creació d'Antoni Gaudí: una nova façana per a la Sagrada Família, per a la ciutat i per al món.»

Aquesta setmana parlem de les darreres entrevistes de Francesc, el Papa escriu al gran aiatol·là Al-Sistani, recollim el record del cardenal Ravasi de Benet XVI, coneixem els espais de Setmana Santa de Tarragona i un monument a Montserrat del fundador de les Germanetes dels Ancians Desemparats

 Vaticà

Francesc acusa Daniel Ortega de patir «un desequilibri»

Nicaragua, la dona al Vaticà i el celibat centren les darreres entrevistes al Papa

Francesc respon les preguntes de periodistes a l'avió papal en una foto d'arxiu.

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

Amb motiu dels seus deu anys de pontificat, Francesc ha concedit moltes entrevistes. Sobretot, a mitjans argentins. Una de les més sonades per les conseqüències internacionals ha estat al portal Infobae. Tot i que la diplomàcia vaticana havia mesurat darrerament molt les paraules en parlar de Nicaragua per evitar una escalada de les tensions, les declaracions de Francesc han provocat que la cancelleria nicaragüenca suspengués relacions diplomàtiques amb la Santa Seu.

Quan ha estat preguntat per Daniel Ortega, instal·lat a la presidència de Nicaragua des del 2007 i el qual acaba de deportar 222 opositors, Francesc ha dit que l'única explicació que troba a les seves decisions és que pateixi «un desequilibri». Denuncia l'empresonament de Rolando Álvarez, bisbe de Matagalpa, de qui diu que és «home molt seriós». I elogia el seu testimoni en no acceptar l'exili. A més, compara el règim d'Ortega amb «la dictadura comunista del 1917 o la hitleriana del 35». Dos règims «grollers». Com a resultat, l'encarregat de negocis de la nunciatura apostòlica al país (el mateix nunci ja va ser

expulsat el 2022) ha hagut de fer les maletes.

En l'entrevista amb Infobae, Francesc també es pronuncia sobre la incorporació de dones a llocs de responsabilitat al Vaticà i en celebra els seus talents únics. «Les dones tenen una altra metodologia. Tenen un sentit del temps, de l'espera i de la paciència diferent del de l'home», opina el Papa. Només uns dies abans, en el Dia Internacional de la Dona, ja reivindicava els seus talents únics. «Us agraeixo el vostre esforç per construir una societat més humana mitjançant la capacitat per apropar-se a la realitat amb mirada creativa i cor tendre, això és un privilegi només de les dones», deia llavors.

El Papa afirma que abans «al Vaticà era molt masculista tot, però és part de la cultura, no és culpa de ningú». Tot i que matisa que treballen molt per resoldre-ho. De fet, en aquest pontificat diferents dones han arribat a posicions elevades al govern de l'Església. Com Nathalie Becquart, sotssecretària i amb dret a vot al Sínode de Bisbes, o Raffaella Petrini, secretària general en el Govern de l'Estat de la Ciutat del Vaticà.

Finalment, Francesc és preguntat pel celibat. Arriba a dir que «de vegades et pot portar a un masculisme» i que cal generar més espais d'intercanvi perquè «a un capellà que no sap treballar amb les dones li falta alguna cosa, no està madur». També explica que a l'Església occidental és una disciplina que es podria revisar i que els sacerdots catòlics orientals poden casar-se. Ara bé, el Papa també explica a *El pastor*, un llibre escrit en conversa amb els seus biògrafs Sergio Rubín i Francesca Abrogetti, que és partidari de «la tradició de l'Església d'Occident», pel que fa al celibat i que, si calgués canviar-ho, que ho faci «el Papa que em succeeixi».

PAPA FRANCESC
«A un capellà que no sap treballar amb les dones li falta alguna cosa, no està madur»

 Vaticà

Carta del papa Francesc al gran aiatol·là Ali al-Sistani

Cristians i musulmans han de promoure la fraternitat entre els creients

Francesc, durant la seva intervenció en el VII Congrés de Líders de Religions Mundials i Tradicionals al Kazakhstan el setembre passat.

AICA

Ciutat del Vaticà

El papa Francesc ha enviat una carta al gran aiatol·là Ali al-Sistani, líder espiritual dels xiïtes iraquians, al qual elogia pel seu «compromís amb els que van patir persecució, preservant la santedat de la vida i la importància de la unitat del poble iraquiana».

Al-Sistani, per la seva obertura a la pau i a l'entesa, és una de les autoritats més importants del seu país, així com entre els xiïtes fora de l'Iraq. El Papa el va visitar a la seva residència a Najaf durant el viatge a l'Iraq el 2021.

Francesc emfatitza en la carta que «les nostres comunitats han de ser un lloc de convivència pacífica, on s'invoqui el Creador de tot». D'altra banda, destaca la importància de

la «llibertat de religió, pensament i expressió».

«Homes i dones de diferents denominacions, caminant plegats cap a Déu, són cridats a trobar-se en l'ampli camp dels valors espirituals, humans i socials compartits», escriu el Pontífex i afegeix: «La cooperació i l'amistat entre els creients de diferents religions és essencial, no només per desenvolupar l'estima mútua, sinó també per contribuir unànimement al bé de la humanitat.»

Francesc conclou expressant l'esperança que plegats, cristians i musulmans, puguin ser sempre «testimoni de la veritat, l'amor i l'esperança, en un món marcat per nombrosos conflictes i, per tant, necessitat de compassió i guariment».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Un creixement que no és motiu de goig

Les empreses poden parlar amb orgull de creixement, però per a un «Hospital de Campanya» com el que el Papa demana en algunes parròquies de les grans ciutats, créixer té un doble sentit: el que es deriva del fet que les necessitats no minven, sinó que creixen, o que els projectes han anat creixent, però també segons l'augment de les necessitats. En tots dos casos es tracta d'un creixement pejoratiu: el de la pobresa, la necessitat, la injustícia social o la manca de recursos públics necessaris. I és que en aquests sis anys i escaig que portem no només no han minvat les necessitats, sinó que, després de la pandèmia, han crescut. De fet, les nostres cues d'habituals a la «taula de fraternitat» han augmentat en aquests anys d'una manera alarmant. Són molts els que necessiten aquesta ajuda diària per coses tan necessàries com l'aliment. I no diguem per a l'habitatge. Les dificultats per accedir-hi fan que molts dels nostres acollits estiguin al carrer o en situacions límit respecte de l'habitatge. Altres, aquells que no volen arribar a la situació tràgica de dormir al carrer, opten per acudir a la taula de fraternitat i així poder pagar l'habitació. És veritat que la generositat de molta gent, la bonhomia de tots aquells que desinteressadament formen part del voluntariat, els que anònimament ajuden amb les seves aportacions en metàl·lic o en espècies fan possible que els projectes vagin endavant. Però els lectors estaran d'acord amb mi que tant de bo no haguessin d'augmentar les ajudes, perquè en tindriem prou amb la justícia social.

M. VICTÒRIA MOLINS, S.T.J.

Religiosa teresiana

 Vaticà

El diàleg i la bellesa segons Benet XVI

CARDENAL GIANFRANCO RAVASI
President emèrit
del Pontifici Consell de la Cultura

Ja en vida se li van dedicar, a Benet XVI, biografies impressionants. En els dies posteriors a la seva mort, els diaris es van emplenar de testimonis, entrevistes i fins i tot de distorsions. És difícil, per tant, aportar ara nous aspectes de la seva faceta com a creient, teòleg i pastor del'Església. Amb tot, podem explorar-ne encara algun viarany i és el que farem tot seguit.

El primer record que vull evocar es basa en una categoria fonamental de la visió cristiana sovint traïda: el diàleg amb l'altre. En aquesta línia va néixer l'Atri dels Gentils per a l'intercanvi entre creients i no creients. Es va proposar sobre la base simbòlica de l'atri del mateix nom al Temple de Jerusalem, on podien entrar-hi els pagans i intercanviar veus i mirades amb els jueus. En un discurs que Benet XVI va adreçar a la Cúria romana el 21 de desembre del 2009 va fer una crida al diàleg «amb aquells que consideren la religió com un fet estrany, tenen Déu com un desconegut però, malgrat això, no desitjarien quedar-se simplement sense Déu, sinó acostar-s'hi com a Desconegut».

Després d'una prèvia a la Universitat de Bolonya, es va inaugurar l'Atri dels Gentils a París amb actes a la Sorbona, l'Acadèmia de França, la Unesco i un videomissatge del Pontífex als joves davant de Notre-Dame. La iniciativa es va escampar pel món amb la participació dels subjectes més inesperats, en els espais més variats i amb els temes filosòfics més feixucs, però també amb els més sorprenents, com la moda, l'esport o la

© Vatican Media

música juvenil. Fins al punt que el 27 d'octubre del 2011, en la trobada interreligiosa d'Assís que commemorava la de sant Joan Pau II, Benet XVI va comptar amb una delegació de no creients encapçalada per la filosofa Julia Kristeva.

Hi ha un segon aspecte públic del seu pontificat que s'entrellaça amb el meu record. El 21 de novembre del 2009 jo havia aconseguit convocar a la Capella Sixtina tres-cents artistes de totes les disciplines, nacionalitats, religions i ideologies. Els dos primers llocs es van assignar a grans figures femenines no catòliques avui ja traspasades, l'arxivera anglo-iraquiana Zaha Hadid i l'actriu grega Irene Pappas. El Papa s'asseia entre elles i va oferir testimoni d'una altra visió molt estimada per ell, la que il·lumina el cel del pensament amb una constel·lació de tres estels lluminosos: el *verum*, el *bonum*, el *pulchrum*.

La filosofia i teologia, l'ètica i l'estètica són els tres transcendents

Cal evitar que la veritat sobre l'ésser i l'home es consideri prerrogativa exclusiva d'un únic model de coneixement, com la racionalitat científica, que eludeix dimensions que altres vies de comprensió són capaces de desentranyar

que guien la humanitat. I el 31 d'octubre del 2012, cinc-cents anys després de la inauguració de la Capella Sixtina en presència de Miquel Àngel, el papa Benet va optar per repetir els gestos que Juli II havia fet l'any 1512. Va voler que l'acompanyés durant les primeres Vespres dels Sants, en plena Capella Sixtina, mentre contemplàvem aquella extraordinària exegesi pictòrica dels primers capítols del Gènesi.

Ja l'any anterior, amb motiu del seu 60è aniversari com a sacerdot, jo havia aconseguit convocar el mateix nombre d'artistes perquè el felicitessin amb les seves obres. Entre ells, vull esmentar, a més d'Arvo Pärt —que li va cantar un *Pare nostre* en alemany de pura bellesa i que més tard va rebre el Premi Ratzinger—, Ennio Morricone, que havia compost una intensa partitura del *Miserere*.

El fil dels records podria ramificar-se en moltes direccions més. En els dos aspectes descrits fins ara subjau una perspectiva molt esti-

mada pel teòleg Ratzinger. És el que ell denominava «raó ampliada». En efecte, el coneixement humà és «simbòlic», és a dir, uneix diferents nivells i camins, des dels científics fins als estètics, des dels filosòfics fins als teològics, des dels experimentals fins als místics.

Precisament per això cal evitar que la veritat sobre l'ésser i l'home es consideri prerrogativa exclusiva d'un únic model de coneixement, com la racionalitat científica, que eludeix dimensions que altres vies de comprensió són capaces de desentranyar. En aquesta línia, Benet XVI va afirmar a París el setembre del 2008: «El desig de Déu inclou l'amor a les lletres, l'amor a la paraula... Les ciències profanes que ens mostren els camins del llenguatge adquireixen importància. Atès que la cerca de Déu requereix la cultura de la paraula, la biblioteca que ens mostra els camins de la paraula també forma part de la comunitat eclesial.»

Tarragona

Tarragona vol donar visibilitat al patrimoni artístic i religiós de confraries i germandats

Espais de Setmana Santa

JOAN BORONAT
Tarragona

Tarragona vol fer visible el patrimoni artístic i religiós que atresora la Setmana Santa i més concretament el conjunt de misteris de cadascuna de les confraries i germandats que desfilen als següents processionals, que tenen la seva màxima expressió en el del Sant Enterrament del Divendres Sant.

Per això s'inauguren els Espais de Setmana Santa. Es tracta de sis espais de la ciutat que mostren aquest patrimoni cultural i religiós. L'epicentre del projecte es reparteix entre dues localitzacions: d'una banda, el Museu Bíblic Tarraconense, a la Part Alta de Tarragona, al costat de la catedral, que serà el punt de partida de la ruta; i de l'altra, les cinc esglésies.

Cal recordar que l'any passat ja va entrar en funcionament la fase u del projecte, al mateix Museu Bíblic, on poden admirar-se les maquetes, que reproduïxen en miniatura fidelment tots els passos de Setmana Santa, llevat de quatre: la Santa Cena, el Crist del Bon Amor, la Mare de Déu de l'Amargura i el Crist dels Penitents. La mostra es complementa amb un muntatge audiovisual.

Un any després, l'Agrupació

**De l'1 al 9 d'abril
els sis espais
estaran oberts
a la ciutadania**

d'Associacions de la Setmana Santa de Tarragona, juntament amb el Museu Bíblic Tarraconense, ha obtingut els permisos necessaris per poder obrir les visites a l'església de Sant Agustí i quatre esglésies més repartides per la ciutat i que també guarden misteris processionals de Setmana Santa. El resultat és que s'ofereixen tres rutes relacionades amb la Setmana Santa de la ciutat.

El primer *pack* és el que se centra únicament en la visita al Museu Bíblic. La segona ruta, partint del Museu Bíblic, porta el visitant fins a l'església de Sant Agustí, situada a la Rambla Vella, a la planta baixa de la qual trobem exposats un total de deu misteris, dotats amb un codi QR que permet veure imatges dels

L'església de Sant Agustí, a la Rambla Vella, exposa un total de 10 misteris.

VIDA CREIXENT

Goig i felicitat

Jesús fa opció per la felicitat, en unes formulacions que poden escandalitzar, però Ell mateix ens diu: «Benaurat qui no s'escandalitza de mi.» Veiem com l'entorn nostre sí que s'escandalitza, però, ¿es pot estar content i feliç, quan des del punt de vista del món que ens ha tocat de viure, els pobres i els afligits, els humils, els qui creuen en el dret i la justícia, els nets de cor, els pacífics, els qui pateixen persecució per la justícia... són precisament l'antítesi dels qui gaudeixen de la felicitat mundana? Doncs sí, i per damunt de tot, perquè la vida de Jesús és la clau més autèntica d'interpretació de les Benaurances: Ell va ser pobre i sofert, va tenir fam i set de justícia, va ser misericordiós i net de cor, va treballar per la pau i la reconciliació, va ser perseguit i va morir per causa del bé i per amor a l'home, encarnant en la seva persona les actituds bàsiques del Regne de Déu que anuncien les Benaurances, programa real i possible per al seguiment de Crist.

passos a vista de dron. A la galeria de la primera planta del temple cada congregació disposa d'un espai per exposar la seva història amb textos explicatius i vitrines amb elements i objectes que la caracteritzen. També hi ha un audiovisual de 10 minuts de durada, maquetes dels misteris i una col·lecció de ciris pasquals.

El tercer *pack* conforma la ruta completa. Conseqüentment requereix la dedicació de tot un matí, ja que afegeix a l'anterior les visites a les esglésies de Sant Llorenç (2 misteris); Sant Miquel del Pla (3); Natzaret (4) i Sant Nicolau de Bari (2).

De l'1 al 9 d'abril els sis espais estaran oberts a la ciutadania i segons indica Francesc Seritjol, president de l'Agrupació d'Associacions de

Setmana Santa, «possiblement es programen visites els dissabtes al matí, amb inscripció prèvia». En un principi aquestes rutes seran gratuïtes els primers mesos «però no es descarta que en un futur pròxim tinguin un cost simbòlic, depenent de la col·laboració que trobem entre les administracions», indica Andreu Muñoz, director del Museu Bíblic.

La idea inicial era la construcció d'un nou museu per al fi que ens ocupa, un equipament de cost molt elevat que posteriorment es va descartar per insostenible. D'aquesta manera es dona també visibilitat a unes esglésies més enllà del culte i que formen part del patrimoni de la ciutat.

PERE CANALETA

President interdiocesà de Vida Creixent

Lleida

Ha quedat instal·lat al Camí de Sant Miquel de Montserrat

Monument al fundador de les Germanetes dels Ancians Desemparats

Conjunt escultòric dels fundadors de les Germanetes dels Ancians Desemparats.

JORDI CURCÓ
Lleida

El monestir de Montserrat ja disposa d'un monument dedicat al fundador de les Germanetes dels Ancians Desemparats, el P. Saturnino López Novoa. Ha quedat instal·lat al Camí de Sant Miquel, a l'espai on hi ha l'escultura de la fundadora, la santa lleidatana filla d'Aitona Teresa Jornet, inaugurada el 8 d'abril del 2018, amb ocasió del 175è aniversari del seu naixement.

El conjunt és obra de l'escultor Àngel Rasero, i ha estat fos en bronze per la Fundació Bronces Artístics d'Alcalá de Henares. Està format per dues escultures, la del P. Saturnino acompanyat per la que representa un ancià al qual lliura un pa, simbolitzant el carisma de la congregació de servei als ancians.

A l'acte d'inauguració celebrat el 17 de febrer, va assistir-hi un grup de més de 40 germanetes procedents de diverses comunitats de Catalunya, Aragó, Navarra i La Rioja, encapçalades per la mare provincial Alicia Moya. Entre aquestes germanetes hi havia sor Lucelia i sor Glòria, en representació de la comunitat de la residència de les germanetes d'Aitona, el poble natal de la fundadora.

El nou monument va ser inaugurat coincidint amb el 150è aniversari de la fundació de la congregació i pretén alhora recordar el pelegrinatge que el P. Saturnino va fer a Montserrat l'agost de 1894, acompanyat per la seva família. En la seva *Regla de Vida*, el fundador de les germanetes explica com va posar-se als peus de la patrona de Catalunya, passant tota la nit en oració encomanant a la Mare de Déu de Montserrat la congregació que ell, juntament amb la lleidatana santa Teresa Jornet, havien fundat el 27 de gener del 1873.

El nombrós grup de germanetes van participar en la missa conventual del monestir presidida pel pare abat Manel Gasch. En el decurs de la celebració la congregació ofrenà una llàntia votiva de plata a la patrona de Catalunya, perquè fos col·locada a la basílica juntament amb les altres llànties votives. Finalitzada la celebració, el grup de germanetes, acompanyants i fidels van dirigir-se al Camí de Sant Miquel, on el pare abat beneí la nova escultura, alhora que felicità les germanetes pels 150 anys de la congregació.

Finalitzada la inauguració del grup escultòric, les germanetes encapçalades per la mare provincial van visitar el petit poble d'Argençola (Anoia), on santa Teresa Jornet va exercir de mestra abans de fundar la congregació. Allí van conèixer l'antic edifici de l'escola i l'església, on hi ha una capella dedicada a la santa. Davant la seva imatge van cantar l'himne en lloança a la seva mare, fundadora i primera superiora: «Amb anhel, seguim les teves petjades...»

En el decurs de la celebració la congregació ofrenà una llàntia votiva de plata a la patrona de Catalunya

VIC

Coneixem els nostres seminaristes

El 19 de març, festa de Sant Josep, se celebra el Dia del Seminari. Actualment, el bisbat de Vic té 5 seminaristes: Francesc Aliberch, Andrés Aguirre, Camilo Camargo, Mario Pallares i Eduardo Quintero. En Francesc és de Mojà i és el tercer any que estudia al Seminari Interdiocesà a Barcelona. Abans d'entrar al Seminari cursava Història, Arqueologia i Arts Cristianes. L'Andrés, en Camilo, en Mario i l'Eduardo han arribat aquest quadrimestre provinents de l'Associació Missionera de Sant José (Colòmbia), on havien estudiat els primers cursos de Teologia i Filosofia.

TERRASSA

Recés de Quaresma

El dissabte 11 de març va tenir lloc a la Casa d'Espiritualitat de la Sagrada Família de Rubí el Recés de Quaresma per als diaques permanents i els candidats que s'estan preparant. Va dirigir la meditació Mn. Xavier Blanco, rector de Castellar del Vallès i Sant Feliu del Racó. El bisbe Salvador Cristau es va fer present en la darrera part de la trobada.

LLEIDA

Troca Jove 2023

Lleida ha acollit la Troca Jove 2023, la trobada anual que organitza el Moviment de Centres d'Esplai Cristianes Catalans i que ha reunit més de 1.200 adolescents de Catalunya, el País Valencià, Balears i Andorra. Aquesta trobada, que feia deu anys que no se celebrava a Lleida, tenia enguany l'objectiu de reflexionar sobre la societat del futur i reptes com el de l'emergència climàtica.

GIRONA

Un 25% de l'alumnat de centres públics i escoles cristianes de la diòcesi cursen Religió

29.101 alumnes de centres de titularitat pública i d'escoles cristianes de la diòcesi de Girona estan matriculats, aquest curs, a Religió, el que representa un 24,89%. D'aquests, 10.225 estudien en centres públics i 18.876 en escoles cristianes. Les dades les ha donat a conèixer el delegat episcopal d'Ensenyament, Pere Micaló.

SOLSONA

El bisbe Francesc Conesa predica uns exercicis espirituals

Del 6 al 10 de març es va dur a terme una tanda d'exercicis espirituals que va reunir capellans dels bisbats de Solsona, Lleida i Vic. Predicats pel bisbe Francesc Conesa, reuniren un total de vint-i-nou capellans i tingueren lloc a la casa sacerdotal del bisbat de Lleida. Van contemplar el misteri de Déu Trinitari, l'Església i el seu ministeri sacerdotal.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

10 anys de Càritas diocesana

Càritas diocesana celebra 10 anys compartint esperança. Al llarg de l'any hi haurà diverses cites en llocs diferents de la diòcesi. L'aniversari va començar el 15 de març a la Casa de l'Església, amb la celebració d'una eucaristia d'acció de gràcies.

TORTOSA

Nou edifici de la residència d'ancians Sant Miquel Arcàngel

En un acte presidit per l'administrador diocesà, Mn. José Luis Arín, i l'alcaldesa de Tortosa, Meritxell Roigé, i amb la presència del president del Patronat de la Fundació de la Residència, Mn. Víctor-Manuel Cardona, ha tingut lloc la benedicció i inauguració del nou edifici on s'ubiquen les instal·lacions de la recepció i sales de visita per als familiars.

URGELL

Presentació de cartes credencials

El Palau Episcopal d'Urgell va acollir el 13 de març l'acte de presentació de cartes credencials dels ambaixadors dels Països Baixos, Eslovàquia, el Japó, Sud-àfrica, Estònia, Alemanya, Bahrain, Algèria i Rússia. La cerimònia va comptar amb la presència de la ministra d'Afers Exteriors, Maria Ubach Font, i el representant personal del copríncep episcopal, Mn. Josep M. Mauri.

TARRAGONA

Trobada diocesana de Vida Creixent

La Casa Sant Josep de Cambrils va acollir, el 8 de març, la trobada diocesana de Vida Creixent, que va aplegar una setantena de persones. La matinal va comptar amb la de Mn. Joan Lledó, autor del llibre *Estimar*, i la participació del president de Vida Ascendente, Álvaro Medina. Mn. Joaquim Fortuny, vicari general de l'arxidiòcesi, va presidir la celebració de l'eucaristia. Finalment, va tenir lloc el dinar de germanor.

PUNT DE VISTA

Els cristians i els bancs

El preu d'aliments i habitatges creix sense parar i, en paral·lel, puguen els beneficis dels bancs. Vegem les dades:

Els guanys dels bancs han augmentat darrerament un 48%, una tercera part pel cobrament de comissions. Els interessos per les hipoteques han crescut tant que el Govern de l'Estat ha instrumentat alguns mecanismes —del tot insuficients— de contenció, perquè es preveu un fort augment de les persones i famílies que no podran afrontar-los. L'any passat el sector bancari va tancar 1.360 oficines i va acomiadar 4.800 treballadors. Des del 2008 s'han tancat 28.000 oficines i reduït les plantilles en 100.000 persones.

Malgrat l'augment del preu del diner que presten, els bancs no

retribueixen el diner dels estalviadors, mentre que les mesures compromeses per atendre les persones que tenen dificultats en l'ús de les tecnologies —que són les que han permès els acomiadaments de treballadors i el tancament d'oficines!— continuen sense concretar-se, més enllà d'alguna declaració altisonant i d'algun gest menor.

I pel que fa als aliments? El mes de gener l'augment interanual era del 16%, entre els quals els olis un 50%, la llet un 37%, els ous un 29,8%, els llegums un 23,5%, etc.

Cal recordar que l'Església catòlica sempre ha vist críticament el cobrament d'interessos. Molts dels concilis els prohibien. Assenyalem, per exemple, que el Concili de Trento els va prohibir primer als clergues i després als laics sota pena d'ex-

ANGEL MIRET

Advocat

comunió, declarant infames i indignes de l'eucaristia i d'enterrament eclesiàstic els usurers.

Tinguem present aquesta informació i mirem d'entendre com funciona la nostra societat. I siguem pràctics: hauríem d'impulsar una banca pública, que limiti els beneficis escandalosos dels bancs i els sous immorals dels seus directius? I propiciar governs que facin un control efectiu del preu de productes imprescindibles per a la dignitat humana, com ho són els aliments i l'habitatge?

Hauríem d'impulsar una banca pública, que limiti els beneficis escandalosos dels bancs?

ANNA FORÉS MIRAVALLES

Directora Adjunta de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st

La vivència de la pandèmia, els confinaments, les pèrdues, els aïllaments han estat colpidors per a la majoria de la societat. Aquestes vivències poden haver estat detonants d'altres patiments personals i socials que potser no s'haurien manifestat com ho han fet en aquest context.

Al sentiment de fragilitat i vulnerabilitat se li suma el d'angoixa i ansietat davant d'un futur distòpic, amb expressions com «tot està fatal», «ho tindreu molt malament els joves», i com a «mantra» que cala, s'ho creuen, i abandonen les possibilitats de fer, lluitar i reeixir. L'apatia, la frustració, la inacció, la pèrdua de sentit vital semblen guanyar terreny amb conseqüències força desoladores.

La gran filòsofa Marina Garcés ens recorda que cuidar-se és la nova revolució, cuidar els nostres infants i joves i alhora cuidar-nos nosaltres per poder cuidar. Cal tenir cura no

CONTRAPUNT

Referents en un món sense referents

només de la salut física sinó de la salut emocional i la mental.

Les persones que ens dediquem a l'educació hem de ser, més que mai, com punts cardinals, referents en un context altament col·lapsat i sobreestimat de distractors que sumen més angoixa, estrès i por.

Hem de tornar a confiar en els joves, creure en les seves potencialitats, com a constructors de realitats i de futur. No facilitar-los el camí sinó saber que som allà amb ells, quan els calgui. Fer front a reptes socials amb totes les seves capacitats.

Hem de tornar a confiar en els joves, creure en les seves potencialitats, com a constructors de realitats i de futur

Oferir oportunitats per avançar en projectes socials, accions, fer comunitat i créixer conjuntament. Oportunitats de donar resposta a problemes realistes amb metodologies com ApS (aprenentatge servei) que apropen la realitat a l'aula i l'aula a la societat.

Fer xarxa amb altres entitats socials que afavoreixen espais d'aprenentatge, de vivències, de recursos per arribar a les persones que no hi tindrien accés. Les grans esclotxes en educació són fora de l'escola, en la diferència de poder tenir accés a cultura, esport, art, etc.

Ser referents i models també en la nostra manera de fer i de ser. Acompanyar sense judicis, i molt menys pre-judicis. Ser presents sense envair ni espais ni decisions.

Sabem que pot ser complex i difícil. Però també sabem que «difícil» no vol dir «impossible».

DAVID ABADÍAS, NOU BISBE

Amb 49 anys, serà un dels bisbes més joves d'Espanya

SACERDOT I HISTORIADOR AL SERVEI DE L'ESGLÉSIA

El 14 de febrer es va fer públic el nomenament de David Abadías com a nou bisbe auxiliar de Barcelona. Amb el seu nomenament, el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola, compta novament amb el suport de tres bisbes auxiliars. David Abadías assumeix aquesta nova etapa amb un lema episcopal que demostra el seu afany per servir i ajudar a viure l'alegria de l'Evangelí: *Servus sum Evangelii*, que vol dir «Soc servidor de l'Evangelí» (Ef 3,7).

David Abadías, nascut a Barcelona el 31 de juliol del 1973, és llicenciat en Teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya i doctor en Història de l'Església per la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. És professor d'Història de l'Església medieval, de Metodologia i Fonts Històriques, i de Cultura i Cristianisme a l'edat moderna i contemporània a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, on ha ocupat responsabilitats rellevants com la de degà de la Facultat Antoni Gaudí des de l'any 2016 fins al 2022. Va rebre l'ordenació sacerdotal el 13 de desembre del 1998 i va exercir el ministeri sacerdotal al bisbat de Terrassa. Abans de ser nomenat nou bisbe auxiliar de Barcelona, era arxipreste de Mollet del Vallès i rector de la parròquia de Sant Vicenç de Mollet del Vallès. Anteriorment havia exercit a Caldes de Montbui, Sant Esteve de Granollers, Matadepera, Mollet del Vallès, Sant Fost de Campsentelles i Lliçà de Vall.

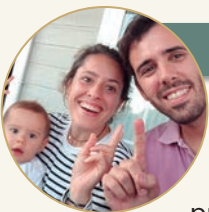

L'escut episcopal

L'escut episcopal del bisbe David Abadías s'ha fet seguint el lema que ell mateix va escollir: «*Servus sum Evangelii*», «Soc servidor de l'Evangeli» (Ef 3,7). Com explica Abadías, s'ha convertit en el seu Magnificat personal: «Servidor de l'Evangeli, és el que he mirat de ser cada dia com a prevere i és el que vull continuar sent ara com a bisbe, amb l'ajuda de Déu», manifesta. A la part inferior, dins d'una Bíblia oberta, hi llegim «*Fides spes caritas*», que significa «fe, esperança i caritat». Es tracta de l'extensió i complement del lema del nou bisbe. Pel que fa als altres elements, a més de l'obligat capel de dignitat que abraça l'escut, en destaquen la creu patenta, en clara referència a la catedral de Barcelona i de Santa Eulàlia, i un anyell pasqual d'argent, un record i un homenatge a la primera església parroquial on va servir, Sant Joan de Matadepera.

La creu pectoral

La creu pectoral elegida pel nou bisbe auxiliar és una reproducció de «l'encolpium de Sant Cugat del Vallès». Es tracta d'un tipus de reliquiari que els pelegrins de Terra Santa portaven penjada al coll, amb finalitat protectora. Data del segle VII, i diu la llegenda que originalment la portava l'abat Arnau-Ramon Biure en el moment del seu assassinat l'any 1350. La creu va arribar al Museu diocesà de Barcelona el 1916, tot i que pocs anys després va desaparèixer i es va donar per perduda. Finalment, el 1990, es va recuperar i es va tornar al monestir de Sant Cugat. Al costat de Jesús Crucificat hi trobem els rostres de Maria i de sant Joan, que mostren el dolor que pateixen per veure Crist a la creu. Al revers, hi veiem la Mare de Déu, que porta una gran tela que li cobreix el cap. En aquesta cara de la creu també llegim les inicials dels quatre evangelistes: HO (Joan), M (Mateu), L (Lluc), i MP (Marc).

Un guia per als joves

Sònia Castelló, membre de la comunitat de Sant Joan de Matadepera

El meu marit i jo començàvem a festejar quan mossèn David ens va proposar fer de catequistes de Confirmació a Matadepera. En el moment de la seva entrada la parròquia pràcticament no tenia joves. Ell va proposar catequesi a un petit grup de joves, entre els quals estàvem el meu marit i jo. Cap de nosaltres estava especialment format per a la missió que ens demanava en David, però vam acceptar confiant que el nostre rector i amic ens ajudaria. Sense adonar-nos-en, en un parell d'anys des de la seva arribada, l'església de Matadepera es va omplir de joves que trobaven a la parròquia un ambient sa, on descobrir Jesucrist, i en la persona del seu rector un acompanyament proper, sincer i generós. Mossèn David ha sabut guiar els joves, estimar-los i acollir-los com un pare. Ha gaudit amb ells i ha generat amistat amb la immensa majoria. Tots en guardem un gran record i li tenim enorme estima.

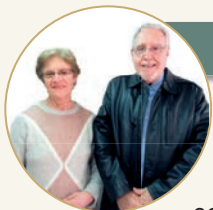
Un home de Déu i de pregària

Gabriel Carrió, rector de Santa Cecília de Barcelona

La meua amistat amb el nou bisbe auxiliar ve de lluny. Vam coincidir a la Facultat estudiant Teologia i sempre l'hem mantingut. Els dijous acostuem a coincidir amb altres mossens tot compartint un bon dinar de germanor i de fraternitat sacerdotal, la qual cosa fa que hi hagi un bon nivell de diàleg on Mn. David (permeteu-me aquest tracte més familiar) sempre ens enriqueix amb explicacions històriques farcides de moltes anècdotes sobre els personatges i els llocs. El seu humor anglès confereix un punt d'ironia, gens punyent, als seus comentaris i és un goig per als sentits escoltar-lo. Afegiria per acabar que és una persona molt culta i sobretot un home de Déu i de pregària. Sap escoltar i acollir, organitzar i dinamitzar, corregir i ensenyar. Sens dubte auxiliarà bé i evangelitzarà millor.

Un regal immerescut

Manuel Abadías, diaca de Barcelona, i Elena Aurín, pares del nou bisbe auxiliar

El nostre fill és una persona que sap escoltar i detectar les situacions de cada moment. Ens va comunicar que sentia la crida al sacerdoci quan tenia només 11 anys. Després, la seva formació acadèmica ha estat un do. Com a pares, estem vivint una experiència nova, plena de goig i d'esperança. Alhora estem molt agraïts al Déu Pare, pel gran regal immerescut que ens ha fet. Ningú no pensava que ens donés un regal tan immens. Però com sempre, el Senyor escull el qui vol i quan vol. En la mesura en què s'acosta el dia, anem comprenent una mica més aquest regal, amb l'ajuda de la pregària. Com a pares, sempre hem intentat acompanyar el David com a prevere en la pregària i ara com a futur bisbe auxiliar. La millor ajuda que li podem donar és precisament intensificar encara més la pregària.

Una persona que fa i deixa fer

Vicenç Vilà, membre de la comunitat parroquial de Sant Vicenç de Mollet del Vallès

«Sigues el que ets.» Amb aquestes senzilles paraules, desitjo que Déu beneeixi David Abadías en la nova tasca encomanada. És un bon sacerdot, una bona persona, un bon amic i un incansable treballador en la fita que el mateix Jesús ens deixa al final de l'evangeli de Marc: «Aneu per tot el món i prediqueu el missatge joïós a tota criatura.» Mn. David compleix amb escreix aquesta voluntat del Senyor. De forma senzilla i sense gaires manifestacions, és persona que fa i deixa fer. Durant aquests cinc anys llargs a l'arxiprestat de Mollet i com a rector, ha ofert el seu servei a tota la comunitat sense cap diferència ni deferència, amb paraula fàcil i encertada. Ha ofert a cadascú aquelles oportunitats que encaixaven en el tarannà de la mateixa parròquia. Sempre atent als malalts i als més necessitats, ha sabut guardar i ampliar la xarxa de treball que la parròquia disposava amb noves idees i acords beneficiosos.

Un bisbe amb competència pedagògica

Albert Viciano, degà de la Facultat d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí (AUSP)

Gràcies al treball del Dr. David Abadías, que ha estat el primer degà de la Facultat d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí (FHEAG) del 2016 al 2022, la FHEAG s'ha consolidat com a centre d'estudis universitaris d'acord amb les exigències de la Llei de Bolonya. El Dr. Abadías és doctor en Història i Béns Culturals per la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma (2008). Com a investigador s'ha especialitzat en Història Medieval i Moderna. Cal esmentar el llibre de la seva tesi doctoral: *La influencia de cuatro teólogos españoles durante el reino de María I Tudor de Inglaterra* (Barcelona 2015). També s'ha interessat per estudiar el Concili de Nicea (325), la reforma de l'Església a l'edat medieval (segles VI-XIII), el clergue humanista i diplomàtic Felip de Malla (1370-1431), o per la política de la Corona espanyola per aturar la difusió de la Reforma protestant al segle XVI. Els seus estudiants estan molt satisfets amb la seva competència pedagògica. Desitjo, doncs, que, si les seves obligacions episcopals li ho permeten, continuï col·laborant en la docència i la recerca de la FHEAG, que tan bon record i agraïment té per al Dr. Abadías.

Un sacerdot amb sentit comú

Saturnino Rodríguez, rector de Sant Eugeni I Papa i director de la Residència Sacerdotal Sant Josep Oriol

És difícil parlar d'un germà sacerdot, ja que les paraules en moltes ocasions no fan justícia a la realitat. El David és una persona i un sacerdot amb sentit comú que fa que toqui amb peus i cap la realitat que trepitja. Amb un gran sentit de la fraternitat que posa en pràctica cap als seus germans sacerdots. Empàtic amb les realitats socials de la societat i alhora amb un carisma especial cap als joves i la gent gran, juntament amb els matrimonis. Una persona intel·ligent, alegre i ferma en les seves conviccions, i pràctic a l'hora de prendre decisions. Amb un amor a Jesucrist i a l'Església, persona amb unes grans qualitats evangelitzadores, pacificadora i dialogant. La meua oració i felicitació a la seva entrega generosa de saber dir que sí a ser pastor de l'Església.

L'EQUIP EPISCOPAL DE BARCELONA

Javier Vilanova

Nascut a la Fatarella (Tarragona) el 23 de setembre del 1973, el bisbe Javier Vilanova va iniciar la seva vida pastoral a les parròquies de la Mare de Déu del Roser de Tortosa (1998) i de Sant Miquel Arcàngel d'Alcanar (1999-2003). A més de ser rector d'un gran nombre de parròquies de la diòcesi de Tortosa, entre el 2014 i el 2016 va ser delegat per a la Catequesi i per a la Pastoral Vocacional (2003), rector del Seminari de Tortosa (2007) i director espiritual del Seminari Interdiocesà de Catalunya (2016-2018). D'altra banda, col·labora habitualment amb l'associació catòlica Comunitat del Cenacle, que acull persones que han caigut en la drogadicció. El 2016 el papa Francesc el va nomenar Missioner de la Misericòrdia. El 20 de desembre del 2020 va rebre l'ordenació episcopal a la Sagrada Família, en la qual va esdevenir el nou bisbe auxiliar de Barcelona i titular d'Empúries.

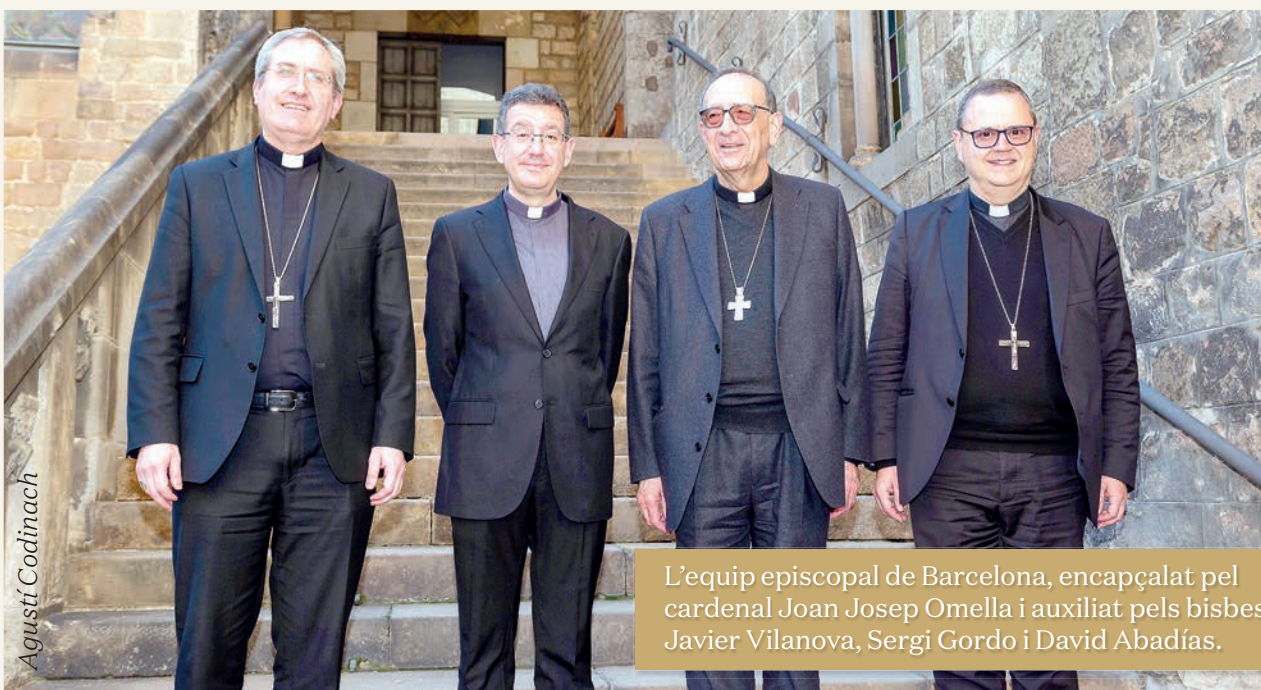
Joan Josep Omella

Nascut a Queretes (província de Terol) el 21 d'abril del 1946, el cardenal Joan Josep Omella és l'arquebisbe de Barcelona des del 26 de desembre de 2015. Els seus orígens els trobem a Saragossa, on el 1996 va ser nomenat bisbe auxiliar. Aquell mateix any va esdevenir bisbe de la ciutat, càrrec que va ocupar fins al 1999, quan va anar a la diòcesi de Barbastro-Montsó. El 8 d'abril del 2004 va ser nomenat bisbe de la diòcesi de Calahorra i La Calzada-Logronyo, i hi va estar fins que va prendre possessió a l'arquebisbat de Barcelona. El papa Francesc el va crear cardenal el 28 de juny del 2017, i aquest mes de març també va passar a ser membre del Consell de Cardenals. Aquesta responsabilitat s'ha sumat a la presidència de la Conferència Episcopal Espanyola, càrrec que ocupa des del 3 de març del 2020, a més de la seva pertinença al Dicasteri per als Bisbes, que gestiona els nomenaments episcopals.

Sergi Gordo

Nascut a Barcelona el 23 de març del 1967, el bisbe auxiliar Sergi Gordo pertany a la parròquia de Sant Miquel Arcàngel, de Cornellà de Llobregat. És llicenciat en Ciències Eclesiàstiques per la Facultat de Teologia de Catalunya (1991) i també en Filosofia per la Universitat Ramon Llull de Barcelona (1994), on també va cursar-hi el doctorat. Canonge de la catedral des del 2009, el seu nomenament com a bisbe auxiliar de Barcelona es va fer públic el 19 de juny del 2017. El 9 de setembre d'aquell mateix any va rebre l'ordenació episcopal a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona. Actualment també ocupa el càrrec de secretari general de la Conferència Episcopal Tarraconense, així com el de president del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya (SIPOC). D'altra banda, també és membre de la Comissió Episcopal per als Laics, la Família i la Vida.

Agusti Codinach

L'equip episcopal de Barcelona, encapçalat pel cardenal Joan Josep Omella i auxiliat pels bisbes Javier Vilanova, Sergi Gordo i David Abadías.

Les causes de l'expansió cristiana

JOSEP MIRÓ I ARDEVOL
President d'E-Cristians

El cristianisme va créixer sota una doble dissidència; en relació amb la confessió jueva de la qual procedia, i pel que fa a l'Imperi en el qual habitava

És un fet que el cristianisme a casa nostra, fins i tot entès com a cultura, i amb ell la nostra Església, és nítidament contracultural en relació amb els poders polítics, econòmics i mediàtics. Alhora, és dissident pel que fa a un gruix creixent de lleis i polítiques públiques. Si la tendència continua, i res es fa per capgirar-la, la dissidència cristiana es convertirà en un fenomen marginal i serà percebut com a sectari, a conseqüència de la creixent distància que el separarà de la forma de vida dominant.

Cal dir que no és un escenari nou. El cristianisme va créixer precisament en aquestes condicions i sota una doble dissidència; en relació amb la confessió jueva de la qual procedia, i pel que fa a l'Imperi en el qual habitava. Les diferències eren tan grans, que molt aviat foren vistos com a enemics de les formes de vida d'aquelles societats. Eren blasfems per a uns i horripilants per als altres i, en massa ocasions, perseguits, discriminats, si no morts. La decapitació de Pau i la crucifixió de Pere en són testimonis ben inicials.

Però malgrat això, van créixer a un ritme anual d'un 3,42%, al llarg de 300 anys, passant d'uns 1.000 fidels l'any 40, a 33,8 milions en el 350, d'acord amb els càlculs de Rodney

Stark a *La expansión del cristianismo*. Segons aquesta hipòtesi, la legalització de Constantí no va ser l'origen de l'hegemonia cristiana, sinó la seva conseqüència.

Ho varen fer sense reduir les diferències amb la Sinagoga, ni llimant les arestes que ferien el poder imperial, com la negativa d'acceptar la seva deïficació.

Van elegir un altre camí: l'aprofundiment evangèlic com ho mostra la gran obra de sant Pau, una vida forta de comunitat i unitat, l'evangelització continuada i el bon testimoni que feia guanyar fidels —el 3,42% esmentat!—, la superació de totes les diferències per compondre un sol i nou poble, el poble de Déu. El valor de la presència, l'exegesi de la nova visió, una ètica clara com l'aigua, l'aprofitament positiu de les grans crisis, per aportar sentit i proporcionar esperança. I el que és més extraordinari en la història de la humanitat: ho feren a gran escala i per dues vegades. La ja citada de la seva expansió fins a omplir l'Imperi i, quan aquest va fer implosió, com a ferment de la nova societat, la Cristiandat.

És pouant en la nostra pròpia fe on es troba la glòria, no en un món petit, decadent i en crisi.

Benvinguts els errors i les equivocacions

No hi ha amistat, ni mestratge real, ni relació humana veritable que no impliqui un camí educatiu

FERRAN RIERA

Director de l'Escola Llissach, Santpedor

Quan vaig començar de forma més seriosa en això de l'educació, ara fa més de 25 anys, no hauria dit mai que arribaria el dia en que caldria vindicar l'error i l'infortuni d'equivocar-se com un camí necessari que no ens convé oblidar.

Fa unes quantes dècades l'absència total de sentit comú i la més cretina mirada sobre la condició humana va donar a uns quants —recolzats sobre els excessos que en un passat s'haguessin pogut produir en la correcció per part dels educadors— patent de cors per treure's de la màniga que la significació de l'error produïa trastorns de caràcter psicològic en els nens i nogensmenys frustracions que els incapacitaven per a l'audàcia de ser creatius.

Primer es va demonitzar la correcció en bolígraf vermell i, sent veritat que moltes vegades els errors dels alumnes corresponen a respostes correctes a una comprensió incorrecta de la pregunta, s'ha arribat a afirmar que l'error en si no existeix, que no cal indicar-lo i que només donant la pauta o model de la resposta adequada n'hi ha prou per tal que l'alumne faci un procés d'autocorrecció. Això sí, totalment privat i exempt de l'observació pública que de ben segur incrementarà la inseguretat existencial de qui s'enfronta al perill de reconèixer que s'ha equivocat.

Totes les teories pedagògiques imposades per l'ambient cultural acaben fent efecte a la vida social i familiar. El «de aquellos polvos estos lodos», aplicat al cas, ha convertit l'antiga por a frustrar l'educand en una incapacitat (elevada a la categoria de principi

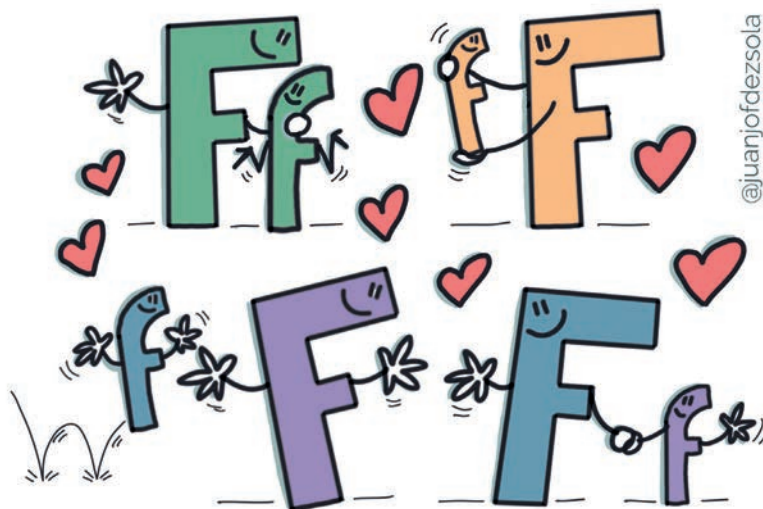
categòric) per a la correcció dels uns als altres. I no ens adonem com d'inhòspit ha esdevingut el camí humà, sota la perspectiva naïf i benpensant que acompanyar-se no implica cap correcció.

Però no hi ha amistat, ni mestratge real, ni relació humana veritable que no impliqui un camí educatiu. En la correcció, quan és feta des de la veritable estima per l'altre, hi ha la mirada que esperona l'ànima i posa l'home en marxa cap allò millor que pot arribar a ser. Quan, sense humiliació, el reconeixement i posterior mirada sobre l'error és públic, el camí d'un esdevé el camí de tots i a l'aula, a casa i al club d'amics poden arrencar processos que ens porten a acollir-nos mútuament, sense la necessitat exasperant i angoixant de ser perfectes, de fer-ho tot bé! Una necessitat irremeiablement destinada al fracàs.

No és la correcció ni el reconeixement de l'error el que crea problemes d'autoestima en els infants i també en els adults. És la manca de l'experiència de perdó la que ha provocat aquests efectes. Encara més. La falta de certesa que el perdó és possible i et fa saber que cap mal d'aquest món té la darrera paraula sobre el valor de la teva persona. No hi ha educació possible si no està fonamentada en la garantia que el valor de la persona es fa tangible en l'amor dels ulls que la miren. Benvinguts siguin els errors i les equivocacions quan estrenyen llaços humans en aquest caminar mai perfecte, sempre perfectible, cap al compliment de la vida.

La resiliència familiar

La resiliència és un procés de transformació grupal que es posa en funcionament després que la família s'ha vist afectada per una situació d'adversitat

LAURA PASCUAL CAELLAS
Responsable del Programa
Famílies del Centre Català
de Solidaritat

La resiliència és un terme provinent de la Física que parla de la capacitat dels materials per tornar al seu estat d'origen després de rebre un impacte. És un terme de difícil delimitació conceptual, i on no hi ha un consens clar sobre què significa i què implica (Windle, 2010).

Traslladat a l'àmbit socioeducatiu, la resiliència és un procés que implica l'afrontament de les adversitats (Becoña, 2006), on les característiques individuals i les competències personals es posen en funcionament gràcies a un context relacional que afavoreix la seva activació (Mateu, García-Renedo, Gil i Caballer, 2010; Talarn, Sáinz i Rigat, 2013). Com a concepte, ha oscil·lat des de l'absència de psicopatologia fins a un enfocament centrat en les competències i el comportament adaptatiu

(Cabanyes, 2010). La resiliència implica veure's afectat per l'adversitat i poder «aprendre de l'experiència».

En l'àmbit de la família, la resiliència és un procés de transformació grupal que es posa en funcionament després que la família s'ha vist afectada per una situació d'adversitat.

Des de l'àmbit professional el concepte de la resiliència ens aporta un model per poder acompanyar els nostres usuaris, primer reconeixent els danys que una persona arrossega, les seves debilitats per fer-hi front i els propis defectes que fan que el malestar es mantingui. Ens permet explorar i poder trobar els punts forts, les resistències, les seves aptituds, desitjos, projectes i treballar des del seu empoderament per anar construint des d'aquesta actitud de reconeixement.

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Quan soc feble és quan soc fort (2Co 12,10)

Benvolgudes i benvolguts, la nostra societat exalça desmesuradament la utilitat i la funcionalitat. Hi ha com una necessitat de sentir-nos joves, sans, intel·ligents. Més aviat s'educa per guanyar, per triomfar. I és que al nostre món occidental li costa molt assumir tot allò que percep com a sinònim de feblesa, d'impotència, de vulnerabilitat. Tot allò que denota un deteriorament de capacitats físiques o cognitives és entès únicament i exclusiva com a negatiu. Per això, moltes vegades no sabem com afrontar la vellesa, la malaltia. Massa sovint el malalt, l'ancià, experimenta que és un pes per als altres i això el fa sofrir encara més.

És normal que ningú vulgui ser un pes per a ningú, que es pensi en els altres abans que en un mateix. Però aquí la qüestió és que hem de madurar com a societat de manera que ningú no se senti descartat, no se senti carregós, sinó que tots plegats aprenguem a gaudir de la persona que tenim al costat: de la persona, no de les seves circumstàncies.

Una mirada atenta a la dignitat humana no pot discriminar per raó d'edat o d'utilitat. O és que continuem perpetuant l'absurd pensament que s'és segons el que es té? Hem d'anar al fons de cada realitat, hem d'aprendre a respectar i venerar tothom, no perquè ens surti una commiseració, sinó perquè volem veure-hi més enllà de les aparences, volem guaitar directament al cor. A més, la vulnerabilitat es pot viure com a escola de vida. Ens fa ser conscients de la nostra petitesa, no per menysprear-nos, sinó per conèixer els nostres límits i per entendre que

tots som éssers necessitats. Aquesta realitat ens fa capaços de sentir que la nostra buidor pot ser omplerta per l'Amor. Així ho va experimentar sant Pau quan volia desfer-se d'un agulló que el turmentava, probablement físic: «He demanat tres vegades al Senyor que me n'alliberi, però ell m'ha donat aquesta resposta: "En tens prou amb la meva gràcia. En la feblesa es manifesta plenament el meu poder." Per això em gloriaré sobretot de les meves febleses, perquè reposi sobre meu el poder del Crist» (2Co 12,8-9). La vulnerabilitat obre les portes a la confiança.

Aleshores el regal més gran que podem oferir és deixar-nos estimar i servir. Moltes vegades no ens és fàcil, acostumats com estem a valdre'ns de les nostres forces. Però que bonic que és quan hom es fa disponible, amb agraïment i dolcesa, al servei dels altres! Que bonic, permetre que un familiar, un amic, dediqui el seu temps a estimar! Aprenguem uns a ser humils i els altres a tenir cura delicada. Però, per damunt de tot, aprenguem a rentar-nos els peus els uns als altres, signe de caritat fraternal.

El qui pateix, el qui perd forces no és l'únic que necessita els altres. Les persones del seu voltant, sabent-ho o no, estan assedegades de la seva vivència, de la seva capacitat de veure els esdeveniments des d'una altra perspectiva. Quants testimonis no hi ha de persones que són en llits d'hospitals o a les portes de la mort, i que transmeten la contemplació que viuen, el seu amor pels altres amb multitud de detalls i el seu oferiment a Déu.

Ben vostre.

JOAN-ENRIC VIVES
Arquebisbe d'Urgell

Paraula de Déu i amor concret

La Pasqua es va acostant. Quaresma, temps «fort» de pregària, dejuni i atenció als necessitats, ofereix a tot cristià la possibilitat de preparar-se a la Pasqua fent un seriós discerniment de la pròpia vida, confrontant-se de manera especial amb la Paraula de Déu, que il·lumina l'itinerari quotidià dels creients, i amb el criteri clau d'autenticitat cristiana, que és l'amor, i l'amor concret als pobres, amb la tradicional almoïna penitencial.

La nostra època està influenciada, lamentablement, per una mentalitat particularment sensible a les temptacions de l'egoisme, sempre disposat a ressorgir en l'ànim humà. Tant en l'àmbit social, com en el dels mitjans de comunicació, la persona està sovint assetjada per missatges insistents que, obertament o solapada, exalten la cultura de l'efímer i l'hedonístic. Tot i que no falta una atenció als altres, a les calamitats ambientals, com el terrible terratrèmol del febrer passat, les guerres o altres emergències, generalment no és fàcil desenvolupar una cultura de la solidaritat i de compartir. El diable ens allunya del proïsme i ens tanca en el nostre egoisme. L'esperit del món altera la tendència interior a donar-se als altres desinteressadament i impulsa a satisfer els propis interessos particulars. S'incentiva cada cop més el desig d'acumular béns. Però Jesús ja des de l'inici de la Quaresma ens ajuda a vèncer el maligne: «Ves-te'n d'aquí, Satanàs! L'Escriptura diu: "Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol"» (Mt 4,11).

L'esforç del cristià per promoure la justícia, el seu compromís de defensar els més febles, la seva acció hu-

manitària per procurar l'aliment a qui no en té, per curar els malalts i prestar ajuda en les diverses emergències i necessitats, s'alimenta del particular tresor d'amor inesgotable que és el lliurament total de Jesús al Pare. El creient se sent impulsat a seguir les petjades de Crist, que, en perfecta adhesió a la voluntat del Pare, es va desposseir i humiliar a si mateix (cf. Fl 2,6ss), lliurant-se a nosaltres amb un amor desinteressat i total, fins a la creu. Des del Calvari es difon de manera eloqüent el missatge de l'amor a tothom, i a tota època, i a tot lloc.

Hem de difondre i testimoniar l'Evangelí de la caritat a tot arreu, ja que la vocació a la caritat representa el cor de tota autèntica evangelització, i és el criteri-clau d'autenticitat cristiana. «Els seguidors de Jesús es reconeixen per la proximitat als pobres, als petits, als malalts i als presos, als exclosos i als oblidats, a qui està privat d'aliment i de roba», destaca el Papa Francesc. I afirma que aquest és el criteri-clau d'autenticitat cristiana, «no essent una tasca per a pocs» sinó la missió de tota l'Església. La fe, l'esperança i l'amor ens empenyen necessàriament cap a aquesta preferència pels més necessitats, que va més enllà de la pura necessària assistència. Implica de fet, caminar junts, deixar-se evangelitzar per ells, que coneixen bé el Crist sofrent, deixar-se «contagiar» per la seva experiència de la salvació, de la seva saviesa i creativitat. Compartir amb els pobres vol dir enriquir-se mútuament. I, si hi ha estructures socials malaltes que els impedeixen somiar per al futur, hem de treballar plegats per curar-les, per canviar-les.

COMENTARI DE LA PARAULA

Llàtzer, el nostre amic, dorm; però vaig a despertar-lo

GLÒRIA MONÉS

Em voldria fixar, aquest darrer diumenge de Quaresma, en l'amistat profunda que vigia entre Jesús i Llàtzer, «el nostre amic» (recalcat pel Còdex Beza: «Llàtzer, *el nostre amic*, s'ha mort»). La relació de Jesús amb la comunitat de Betània era d'una gran amistat: «Les germanes de Llàtzer enviaren a dir a Jesús: "Senyor, mira, aquell que tu ames està malalt"; «Jesús amava la Marta i la seva germana i Llàtzer»; «Mira com l'amava», deien els jueus. Malgrat aquesta estreta relació d'amistat, els seus membres, com els jueus en general, seguien creient que la mort era un estat ja definitiu. Com a màxim parlaven d'una vida ombrívola en l'Hades, la regió subterrània dels morts. Jesús vol impartir-los una lliçó sobre la mort. Per això no acudeix immediatament a Betània quan li anuncien que estava malalt. S'espera que passin quatre dies per presentar-s'hi, quan tothom creia que la mort ja era definitiva: «Senyor, ja fa pudor: és el quart dia», li va retreure Marta. A tot estirar s'havia anat introduint en el món jueu la creença en una molt llunyana resurrecció futura: Marta

diu a Jesús: «Sé que ressuscitarà en la resurrecció, en el darrer dia.» Jesús, però, parla amb el present de Déu: «Jo Soc la resurrecció i la vida: el qui creu en mi, encara que mori, viurà; i tot aquell qui viu i creu en mi, no morirà mai més. Creus això?», li pregunta. Marta s'escapoleix: «Sí, Senyor, jo crec fermament que tu ets l'Ungit, el Fill de Déu, el qui havia de venir al món.» Jesús no farà cap miracle. En primer lloc, la comunitat ha de retirar la llosa que havia posat sobre el difunt: «Alceu la llosa!» «Quan, doncs, hagueren alçat la llosa, també Jesús alçà els seus ulls enlaire i digué: "Pare, et dono gràcies perquè m'has escoltat"». El miracle, doncs, ja s'ha produït. Després, crida: «Llàtzer, surt fora!» Però va sortir com si fos una mòmia: «I immediatament sortí el difunt, lligats els peus i les mans amb benes i la seva cara embolcada amb un sudari.» La comunitat és qui l'ha d'alliberar de la mort: «Deslligueu-lo i deixeu que se'n vagi», pel seu propi peu.

JOSEP RIUS I CAMPS
Teòleg i biblista

CONSULTORI BÍBLIC

AGUSTÍ BORRELL
Carmelita i biblista

Qui va escriure la Bíblia?

La Bíblia no és pròpiament un llibre, sinó una veritable biblioteca, formada per uns setanta escrits d'èpoques, llocs i estils molt diversos. Els textos més antics es remunten potser a nou o deu segles abans de Crist, i els més recents són de finals del segle I o fins i tot de principis del segle II després de Crist.

Una bona part dels llibres bíblics són anònims, o bé són atribuïts a algun personatge important en el qual s'inspiren o de qui volen posar-se sota l'autoritat. Així, per exemple, molts Salms són atribuïts a David, tot i que es veu fàcilment que tenen característiques molt diferents i que provenen d'èpoques força distants entre si.

Alguns llibres bíblics, més que l'obra d'un sol autor, són el resultat d'un llarg procés d'elaboració i de transmissió de tradicions a l'interior del poble d'Israel, o bé entre els primers cristians. En aquest sentit, gairebé es pot parlar d'obres col·lectives, que expressen la fe i la cultura de tot un poble o una comunitat.

Si bé alguns escrits bíblics tenen una notable qualitat literària, allò que se'n valorava era la força teològica i la capacitat d'expressar la fe compartida. Per això mateix no era tan important qui els hagués escrit. Els mateixos evangelis no contenien inicialment la indicació del nom del seu autor.

Una qüestió diferent és la convenció creient segons la qual la Bíblia és «paraula de Déu», una expressió que no significa de cap manera que Déu «dictés» als escriptors bíblics les paraules que havien d'escriure.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge V de Quaresma

Lectura primera

Ez 37,12-14

Us infondré el meu esperit i recobrareu la vida

Lectura de la profecia d'Ezequiel

Això diu el Senyor Déu: «Mira, poble meu, jo obriré els vostres sepulcres, us en faré sortir i us faré entrar en el territori d'Israel. Llavors, poble meu, quan obriré els vostres sepulcres i us en faré sortir, sabreu que jo soc el Senyor. Us infondré el meu esperit i recobrareu la vida, i us deixaré en el vostre territori. Llavors sabreu que jo, el Senyor, ho he anunciat i ho he complert.» Diu el Senyor Déu.

Verset

Jn 11,25a-26

Jo soc la resurrecció i la vida, diu el Senyor; els qui creuen en mi no moriran mai més

Evangelí

Jn 11,1-45

Jo soc la resurrecció i la vida

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, [...] les dues germanes enviaren a dir a Jesús: «Senyor, aquell que estimeu està malalt.» Jesús, en sentir això, digué: «Aquesta malaltia no és mortal; és per a donar glòria a Déu: el Fill de Déu en serà glorificat.» Jesús estimava Marta i la seva germana i Llätzer. Després de rebre la notícia de la malaltia, es quedà encara dos dies al lloc on era. Després, passats aquests dies, digué als deixebles: «Tornem a Judea.» [...] Quan Jesús arribà, ja feia quatre dies que Llätzer era al sepulcre. [...] Marta, quan va saber que Jesús ar-

Salm responsorial

129

Des de l'abisme us crido, Senyor. Escolteu el meu clam. Estigueu atent, escolteu aquest clam que us suplica. **R.**

R. *Són del Senyor l'amor fidel i la redempció generosa.*

Si tinguéssiu en compte les culpes, qui es podria sostenir? Però és molt vostre perdonar, i això ens infon respecte. **R.**

Confio en la paraula del Senyor. La meva ànima hi confia. Espera el Senyor la meva ànima, més que els sentinelles el matí. **R.**

Que esperin el matí els sentinelles!
Israel espera el Senyor, perquè són del Senyor l'amor fidel i la redempció generosa. És ells qui redimeix Israel de totes les seves culpes. **R.**

ribava, sortí a rebre'l. Maria es quedà a casa. Marta digué a Jesús: «Senyor, si haguéssiu estat aquí, el meu germà no s'hauria mort. Però fins i tot ara jo sé que Déu us concedirà tot el que li demaneu.» Jesús li diu: «El teu germà ressuscitarà.» Marta li respon: «Ja sé que ressuscitarà quan tothom ressusciti el darrer dia.» Li diu Jesús: «Jo soc la resurrecció i la vida. Els qui creuen en mi, encara que morin, viuran, i tots els qui viuen i creuen en mi, no moriran mai més. Ho creus, això?» Ella li diu: «Sí, Senyor: Jo crec que vós sou el Messies, el Fill de Déu que havia de venir al món.»

[...] Jesús [...] es commogué profundament i es contorbà. Llavors preguntà: «On l'heu posat?» Li diuen: «Veniu a veure-ho, Senyor.» A Jesús se li negaren els ulls. Els jueus deien: «Mireu com l'estimava.» Altres deien: «Aquest home que obrí els ulls al cec, no hauria pogut fer

Lectura segona

Rm 8,8-11

L'Esperit d'aquell que va ressuscitar Jesús d'entre els morts, habita en vosaltres

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, els qui viuen d'acord amb les mires naturals no poden agradar a Déu. Però vosaltres no viviu segons les mires naturals sinó segons les de l'esperit, perquè l'Esperit de Déu habita en vosaltres, i si algú de vosaltres no tinguéssiu l'Esperit de Crist, no seria de Crist. Però si Crist està en vosaltres, encara que el cos hagi de morir per culpa del pecat, com que sou justos, l'Esperit és la vostra vida. I si habita en vosaltres l'Esperit d'aquell que va ressuscitar Jesús d'entre els morts, també, gràcies al seu Esperit que habita en vosaltres, aquell que va ressuscitar el Crist d'entre els morts donarà la vida als vostres cossos mortals.

que Llätzer no morís?»

Jesús, commogut altra vegada, arribà on era el sepulcre. Era una cova tancada amb una llosa. Jesús digué: «Traieu la llosa.» Marta, la germana del difunt, diu a Jesús: «Senyor, ja es descompon; fa quatre dies que és mort.» Li respon Jesús: «No t'he dit que si creus veuràs la glòria de Déu?» Llavors van treure la llosa. Després Jesús alçà els ulls al cel i digué: «Pare, us dono gràcies perquè m'heu escoltat. Ja sé que sempre m'escolteu, però dic això perquè ho sàpiga la gent que em rodeja i creguin que sou vós qui m'heu enviat.» Havent dit això cridà fort: «Llätzer, vine a fora.» I el mort sortí. Tenia els peus i les mans lligats amb les benes d'amortallar i la cara lligada amb un mocador. Jesús els diu: «Deslligueu-lo i deixeu-lo caminar.» Molts dels jueus que havien vingut a casa de Maria i veieren el que va fer Jesús, cregueren en ell.

📅 Calendari de la setmana

Lectures de la missa, Santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL I)
TEMPS DE QUARESMA
(SALTERI: SETMANA 1)

Març

26. DIUMENGE

Diumenge V de Quaresma,
Morat. Lectures: Ezequiel 37,12-14 / Salm 129 / Romans 8,8-11 / Joan 11,1-45
SANTORAL: Brauli, b.; Màxima, mr.

27. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 13,41c-62 / Salm 22 / Joan 8,1-11
SANTORAL: Alexandre, mr.; Lídia, mr.; Rupert, b.

28. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Nombres 21,4-9 / Salm 101 / Joan 8,21-30
SANTORAL: Càstor, mr.; Doroteu, ab.; Gontram, rei; Sixt III, p.

29. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 3,14-20.91-92.95 / Salm Daniel 3,52.53.54.55.56 / Joan 8,31-42.
SANTORAL: Beatriu de Silva, rel.; Ciril, diaca i mr.; Eustaci, ab.

30. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Gènesi 17,3-9 / Salm 104 / Joan 8,51-59.
SANTORAL: Joan Clímac, ab.; Quirí, mr.; Règul, b.

31. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 20,10-13 / Salm 17 / Joan 10,31-42
SANTORAL: Amós, prof.; Benjamí, diaca i mr.; Guiu, ab.

Abril

1. DISSABTE

Del dissabte, Morat. Lectures: Ezequiel 37,21-28 / Salm Jeremies 31,10.11-12ab.13 / Joan 11,45-56
SANTORAL: Hug, b.; Teodora, mr.; Venanci, b. i mr.

👤 El Sant 31 DE MARÇ

Sant Benjamí

Nascut l'any 329 a Pèrsia, sant Benjamí va ser un diaca i màrtir cristià que va desafiar el rei Isdegerd. Aquest rei, mogut per l'enveja contra el bisbe Abdas, va trencar una pau de dotze anys al país; va iniciar una persecució furibunda contra els cristians i una destrucció de totes les esglésies que va durar més de quaranta anys. El nostre sant era diaca en aquell moment i va ser empresonat. Amb tot, gràcies a l'actuació de l'emperador romà Teodosi, i a canvi d'abstenir-se de predicar entre els cortesans, va ser alliberat. Però Benjamí va desafiar el rei dient que el seu deure era evangelitzar, i va tornar a predicar la Paraula de Déu. El rei, en veure-ho, el va empresonar de nou, i va fer que el torturessin fins a la seva mort, l'any 424.

El Camí de la Creu

CONSOL MUÑOZ
Franciscana missionera

El Camí de la Creu, o Via Crucis, és una devoció centrada en els Misteris Dolorosos de Jesús, que es mediten i es contemplen caminant i aturant-se en 14 estacions, amb les quals se'ns fa reviure els esdeveniments més destacats del Senyor en el seu Camí de la Creu fins al Calvari.

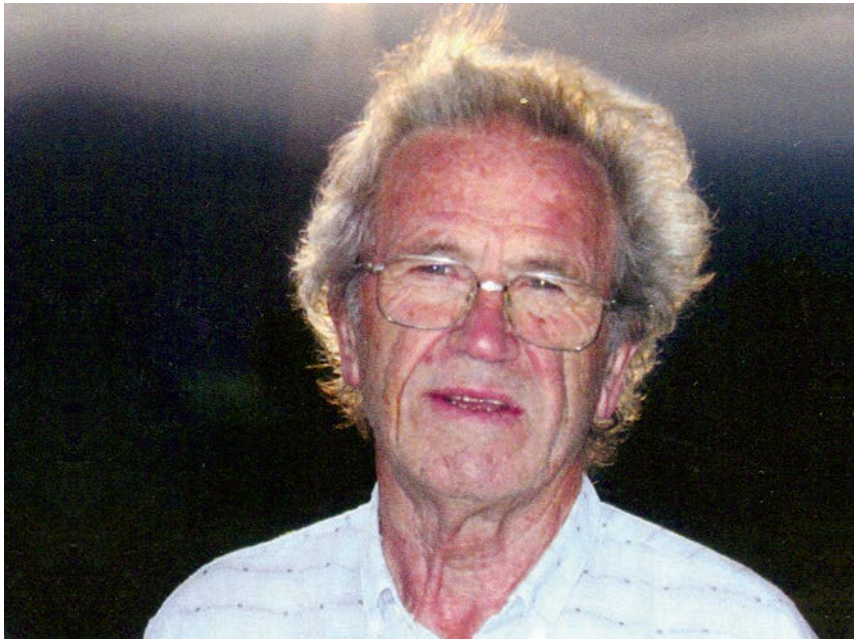
La difusió de l'exercici del Via Crucis està molt vinculada a l'Orde franciscà, ja que va ser el franciscà sant Leonard de Porto Maurizio qui el va propagar. En una exhortació sobre el Via Crucis diu: «En veritat, representant vivament en la nostra ment les escenes doloroses que va recórrer el Fill de Déu a la Passió, com si es gravessin en el fons de l'ànima, a penes hi haurà qui no avorreixi per sempre la lletjor del pecat davant d'una irradiació tan lluminosa. No seria pas poc que, si més no, davant les adversitats de la vida, tan freqüents, se sabés afrontar-les amb generositat d'ànim, veient-lo patir a Ell.»

En cadascuna de les 14 estacions del Via Crucis, es mostra un pas de la Passió del Senyor. Podem dir que les estacions es componen d'un nucli central, expressat en un passatge de l'Evangeli o bé pres de la devota tradició cristiana, que presenta, per a la contemplació, un dels moments importants de la Passió de Jesús. A continuació, pot seguir una medita-

ció silenciosa. També les estacions poden anar precedides i seguides de diverses oracions, segons el costum i tradicions de les comunitats cristianes. I mentre es va d'una estació a l'altra, solen introduir-se cants adequats.

El P. Antonio Izquierdo va escriure a *L'Osservatore Romano*: «Està clar que el Via Crucis de Crist és un camí que continua el Via Crucis del cristià. Allí on hi ha un cristià que pateix, allí hi viu amb el Crucificat una de les estacions del Via Crucis. Si és condemnat a mort injustament, reviurà amb Crist la primera estació. Si és traït per un amic, aprèn a sentir el que Crist va sentir en ser traït per Judes o per Pere. Si sucumbeix sota el pes del dolor, acompanya Crist en les seves tres caigudes camí del Calvari. Si en la seva tribulació i dolor algú l'ajuda i consola, fa reviure en la història les figures de Maria, del Cireneu, de la Verònica, de les dones piadoses de Jerusalem, que amb la seva presència i sol·licitud amorosa van alleujar el dur camí del Condemnat cap al Calvari. Si és desposseït de la seva dignitat de manera inhumana i brutal, reflecteix en ell mateix el despullament del Natzarè. Si mor per haver confessat la seva fe, encarna la mort de Crist, que confessa l'obediència plena a la voluntat del Pare» (8 de març 2002).

En el tercer aniversari de la mort de Joan Escales (I)

JOSEP ESCALES

El qui escriu aquest article, Josep Escales, germà d'en Joan, encara que l'afalaga escriure coses interessants del seu germà, el que el mou és la resposta espontània de la gent de cara a celebrar i donar a conèixer qui era en Joan. Aquest magnetisme, de què gaudeix vers la gent, entén que s'ha d'aprofitar i s'ha de donar a conèixer.

Què és el que més salta a la vista d'en Joan? Potser és la capacitat de sorprendre, de vegades negativament. Una característica d'en Joan és que ell, en lloc d'anar als actes, als ritus, ha anat decididament a la

En Joan celebrava les eucaristies amb les seves, sempre incisives, preguntes

persona. Les ha sacsejat, les ha fet reaccionar. No és que hagi deixat de banda els actes propis del capellà, sinó que en aquests actes hi ha les persones i les ha tingut en compte. Ha subordinat els actes a les persones, tot creant un ambient de naturalitat i de llibertat. De vegades deia que la gent a l'església feia una altra cara i ell reaccionava creant un aire d'espontaneïtat, explicant algun acudit, fent preguntes inesperades... Tot menys que la gent s'hi trobés condicionada.

Un home em va explicar que, fa força temps, un dia li va demanar a en Joan que es volia confessar. La resposta d'en Joan va ser la següent: «Puja amb mi a la moto i confessa't; el vent s'emportarà els pecats.» En arribar a terme, després de donar l'absolució, li va fer un petó al front. L'home en qüestió va dir: «Quin alliberament que vaig tenir!»

I parlant de confessió, que avui dia està en crisi, quina millor confessió que remou les consciències amb les seves preguntes directes, o a vegades, contestant qüestionaris o bé realitzant cursets d'autoestima...

Del 1980 al 1990 va estar a Espot i a Esterri d'Àneu. Allí es va adonar que hi havia altres maneres d'influir en les persones, fora de l'església. Va comentar aquestes inquietuds al seu bisbe, Joan Martí Alanís, i li va demanar que el traslladés a Enviny. Allí, a més de preocupar-se pastoralment de quinze poblets veïns, aprofitaria les instal·lacions de la rectoria per fer convivències amb infants, joves i adults. El Sr. bisbe li va contestar amb una frase afortunada: «No entenc gaire el que m'expliques, però em fio de tu.» Una frase que repetia sovint en Joan i que va saber aprofitar.

Ell es va anant presentant als poblets, conversava amb la gent, celebrava les seves festes i patrons, es quedava a dinar quan el convidaven i, en un ambient distès i proper, celebrava les eucaristies amb les seves, sempre incisives, preguntes. La gent responia de bon grat, amb naturalitat i llibertat.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

Les «tres Setmanes Santes»

La Setmana Santa llança la seva «crida» a les entranyes de la humanitat. La litúrgia ens convida a celebrar i fer viu el drama de la passió i mort de Crist, que desemboca en l'esplendor de la Resurrecció. Podem parlar de «tres Setmanes Santes»:

Primera, la dels temples, de les grans solemnitats a les catedrals, parròquies, capelles i convents i monestirs de vida contemplativa.

Segona, la dels carrers, de la mà de les nostres germandats i confraries, que ens mostren a les estacions de penitència la «comitiva de les imatges», carregades de símbols i de missatges religiosos intensos que tenen els moments més emotius en el cant de les saetas o en l'entrada i sortida dels temples i, especialment, en els llocs més propicis perquè els portants entrin amb molt d'esforç, amb emoció, els santcrists i les marededéus que porten a coll i a l'escalf del seu cor.

Tercera, la del cor, la que viu cada persona creient d'acord amb la seva fe, la seva esperança i el seu amor. A Andalusia, la Setmana Santa té un encant especial perquè la tristesa i el dolor de la passió es van transformant en alegria popular. Té un rerefons riquíssim de tradicions i vivències que han anat passant de generació en generació.

A la vida no tot és glòria, però la fe, des de la riba de la senzillesa i amb el llenguatge del cor, ens fa experimentar aquell bellíssim pensament de sant Tomàs d'Aquino: «La santedat no consisteix a saber molt, sinó a estimar molt.» Una Setmana Santa sense amor, l'Amor infinit d'un Déu per la humanitat, seria la «gran estafa». Ens disposem a viure l'amor del Crucificat que dona sentit al dolor dels crucificats. Amor i dolor s'abracen al Gòlgota del món, en espera d'una «resurrecció urgent»!

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Investigació exhaustiva

Després de més d'un any de recerca rigorosa a la nostra comunitat educativa, el jutjat núm. 31 de Barcelona, en data 10 d'octubre del 2022, i posteriorment l'Audiència provincial de Barcelona, a la qual havien recorregut després de la primera sentència, a la Interlocutòria de 9 de febrer del 2023, declara amb total claredat i una argumentació degudament justificada que, després d'una investigació exhaustiva, el suïcidi el 19 de maig del 2021 de l'adolescent, alumna de l'escola, Paula Kira López, no pot ser vinculat a l'acció d'una persona o a la inacció del centre escolar.

Tota la comunitat educativa, assenyalada amb noms i cognoms, ha patit una pressió mediàtica extraordinària durant aquests anys i ara, després de la declaració del jutjat, ratificada per l'Audiència, què en queda? Algú els mostra proximitat o demana disculpes per les acusacions sense fonament fetes a la direcció, els professors, les famílies, els companys? Queda, sí, el dolor profund per a la família i també per a l'escola pel tràgic succés, però no es mira ja cap enlloc més? Se seguirà assenyalant a les xarxes els docents? És només l'escola la responsable d'aquestes tràgiques decisions dels adolescents? No hi ha altres espais que han d'assumir la responsabilitat que els toca per educar i enfortir interiorment i emocionalment els adolescents, oferir-los els recursos que necessiten en un moment delicat de la maduració personal i prevenir aquestes decisions irrevocables?

COMUNITAT EDUCATIVA
MANYANET SANT ANDREU

Quaresma en plenitud

L'espiritualitat és la base per a la pau interior i la pau social. Si som persones de pau, aquesta pau s'estén al voltant nostre, i els altres la noten. Depèn d'un mateix, ningú no ens pot prendre la calma. La vida no la podem controlar només amb la raó perquè és un regal diví. Necessitem ser constructors de pau, i la pau tan sols es construeix en la veritat, la justícia i el perdó, plens de l'amor misericordiós del Senyor. La llibertat personal és un valor que s'ha de complementar amb la veritat.

Considero que el secret de l'ànima es troba en la bondat, la senzillesa i la humilitat, qualitats entranyables i molt valuoses, però que no abunden gaire en la nostra societat. Sobretot la humilitat, un do i una virtut que cal que ens acompanyi sempre a tots.

Segons santa Teresa de Lisieux, la pregària és un impuls del cor, una mirada dirigida al cel, un crit de reconeixement i d'amor. Visquem aquesta Quaresma com un temps per purificar-nos de les nostres hipocresies i caminar cap a la Pasqua, cada dia amb un esperit nou, net, diferent, fugint de les aparences i ostentacions. Que sigui un temps per fer el propòsit ferm de l'oració, la caritat, el dejuni i el perdó. No ens deixem portar per la pressa, sinó pel silenci, la pregària i el diàleg permanent amb el Senyor.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Paraules nascudes d'un cor enamorat de Jesús

Presentat un llibre amb les conferències quaresmals del març del 2020 del bisbe Antoni Vadell

Mn. Josep Maria Turull, el bisbe Sergi Gordo i Mn. Ramon Ollé, durant la presentació del llibre.

MAC

Barcelona

«És com el testament espiritual del bisbe Toni, adreçat no només als joves, sinó a tothom.» Així defineix Mons. Sergi Gordo, bisbe auxiliar de Barcelona, el llibre *Com anam cap a la Pasqua? Al voltant de l'exhortació apostòlica Christus vivit*, que inclou les predicacions quaresmals que l'enyorat bisbe Antoni Vadell va impartir el mes de març del 2020, a l'inici de la pandèmia i en ple estat d'alarma.

L'acte de presentació del volum, editat per Publicacions de la Catedral de Barcelona, el sisè dins de la col·lecció Anima Sedes, va tenir lloc el dimecres 8 de març al cor de la catedral de Barcelona. Va comptar amb la participació, a més del bisbe Sergi, de Mn. Josep Maria Turull, canonge-administrador de la catedral de Barcelona, i Mn. Ramon Ollé, cap de Comunicació de l'arquebisbat de Barcelona.

El bisbe Sergi va recordar que el bisbe Toni i ell van rebre l'ordenació episcopal el mateix dia, 9 de setembre del 2017, a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona. Va destacar que ens convidava a

viure «sempre alegres en el Senyor, seguint el seu lema episcopal (*Gaudete in Domino semper*).

A través d'aquestes conferències quaresmals, el lector «pot copsar la seva proximitat, el seu entusiasme entusiasmador —valgui la redundància— i la seva pedagogia», va expressar el bisbe Sergi, el qual va posar en relleu que «el bisbe Toni sintonitzava molt amb el papa Francesc». Va acabar la seva intervenció amb aquestes paraules: «Gràcies per tant, bisbe Toni, bon germà!»

Mn. Josep Maria Turull, en representació del Capítol de la Catedral de Barcelona, va fer memòria dels sis llibres que, ara com ara, formen part de la col·lecció Anima Sedes. «La vitalitat de les paraules del bisbe Toni es reflecteix en aquests textos», va comentar.

Dins del pròleg, el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, escriu que si llegim les seves paraules «ens sorprendrem de la força, de la profunditat i de la perenne vigència del missatge que transmeten. Avui també neces-

sitem un missatge d'entrega, d'esperança i de fraternitat». Paraules que «brollen d'un cor enamorat de Jesús».

Una de les persones que més intensament va acompanyar el bisbe Toni en la seva malaltia i fins al seu darrer sospir va ser Mn. Ramon Ollé. Va palesar la «serenor» del bisbe en aquestes circumstàncies. Alhora, va compartir amb tots els assistents a l'acte moments «inoludables» i «intensos» viscuts al pis del carrer Villarroel, on va ser traslladat el bisbe Toni, ja molt malalt, i a l'Hospital Clínic, on va morir el 12 de febrer del 2022, als 49 anys.

El diaca permanent va revelar que si no s'hagués pogut celebrar l'enterrament al santuari de Gràcia de Lluçmajor, el bisbe Toni havia deixat per escrit que altres possibilitats eren la basílica barcelonina de la Mercè, la catedral de Barcelona o el cementiri de Lluçmajor, on reposen les despulles del seu pare. «Va saber afrontar la seva mort com un autèntic sant», va dir Mn. Ollé.

Catalonia Sacra ofereix més de 40 activitats aquest 2023

La presentació de l'agenda va tenir lloc al claustre de Sant Pau del Centre Tarraconense El Seminari de Tarragona

JOAN BORONAT

La programació del 2023 de Catalonia Sacra (iniciativa que vol dinamitzar el patrimoni cultural de l'Església i ajudar a la seva gestió) es va presentar el dijous 9 de març al claustre de Sant Pau del Centre Tarraconense El Seminari de Tarragona. L'acte va ser presidit per Salvador Giménez, bisbe de Lleida i president del Secretariat Interdiocesà de Custòdia i Promoció de l'Art Sacre (SICPAS), òrgan impulsor de Catalonia Sacra.

El prelat va destacar la voluntat ferma de posar el patrimoni cultural de l'Església al servei de tota la societat i la importància de treballar coordinadament entre els diferents bisbats per tal d'assolir resultats satisfactoris.

Hi haurà activitats en quinze comarques de Catalunya i una al País Valencià, concretament a Morella, atès que pertany al bisbat de Tortosa. A banda de permetre visites guiades a esglésies d'alt valor patrimonial, el programa també inclou la participació en esdeveniments de Patrimoni Immaterial, on es donen a conèixer alguns dels actes rellevants d'arrel religiosa o de patrimoni cultural.

La programació d'aquest 2023 dona a conèixer aspectes tan diferents com la portalada barroca de Sant Martí de Maldà (Urgell) o el claustre gòtic de la catedral de Vic (Osona), monuments recentment restaurats; la indumentària religiosa i la seva simbologia —que mereixeran una jornada de formació que es farà a Reus (Baix Camp)— o l'explicació de les pintures que Josep Serrasanta va fer a l'església de Santa Maria de Castelldefels (Baix Llobregat), en una activitat pensada per a tota la família.

A l'agenda 2023 se li afegiran una vintena d'activitats que, en col·laboració amb l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, s'organitzen el 13, 14 i 15 d'octubre per celebrar les Jornades Europees del Patrimoni (JEP). Aquestes activitats, que es detallaran després de l'estiu, les impulsa la Xarxa d'Esglésies de Catalonia Sacra, equipaments d'alt valor patrimonial que disposen de serveis de gestió turística i cultural i que treballen coordinadament.

La historiadora Montserrat Macià va ser l'encarregada de presentar la programació. Posteriorment, Magda Gassó, que fins fa uns mesos ha estat la cap del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, va fer una reflexió sobre el paper vertebrador del Patrimoni Cultural de l'Església.

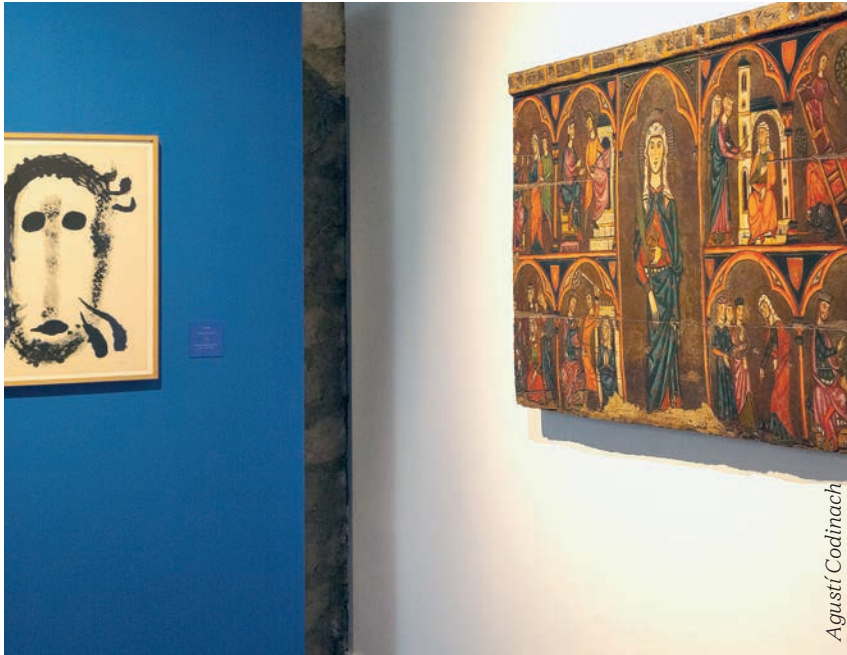

Joan Boronat

Acte de presentació de les activitats de Catalonia Sacra.

L'univers transcendent de Joan Miró

El Museu Diocesà de Barcelona acull l'exposició «Miró. Mística i avantguarda»

La mostra permet el «diàleg» entre obres de Joan Miró i peces de la col·lecció del Museu Diocesà de Barcelona.

MAC
Barcelona

Fins al proper 18 de juny, el Museu Diocesà de Barcelona acull l'exposició *Miró. Mística i avantguarda*. S'hi poden contemplar cinquanta-cinc obres i un audiovisual, *Je rêve d'un grand atelier* («Somio amb un gran taller»), procedents de sis prestadors, entre ells la Fundació Amyc-Fran Daurel, la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma de Mallorca o la galeria Joan Prats.

El Dr. J. Óscar Carrascosa, gestor cultural i col·leccionista d'art, és el comissari d'aquesta mostra, que ofereix una reflexió sobre la crucial importància de l'ascètica i la mística en el procés creatiu de Joan Miró, un dels genis de la història de l'art contemporani. La lectura de textos sagrats va influir decisivament en el seu discurs plàstic, el qual va assolir, amb el pas del temps, una portentosa dimensió espiritual.

«En el seu camí cap a la transcendència, per a Miró són fonamentals els frescos romànics catalans, els textos

sagrats (la Bíblia sempre oberta com a part del seu procés creatiu escultòric) o els versos del seu admirat sant Francesc, als quals s'acosta compartint amb el sant la concepció de l'expressió artística com a forma de devoció religiosa. Miró, com Ramon Llull, pensava que la forma és una emanació de quelcom transcendent», s'informa en un dels panells.

De les peces exhibides, cal destacar litografies dels anys seixanta, com *Cel rogent* o *Roig i blau*, i dels anys setanta, com dos cartells per a l'obertura de la Fundació Joan Miró de Barcelona, així com treballs notables realitzats amb diferents tècniques. Per exemple, *La cortesana grotesca* (1965), executada amb tinta xinesa, aquarel·la i pastel, o *A partir de les constel·lacions* (1976), magnífic oli sobre taula.

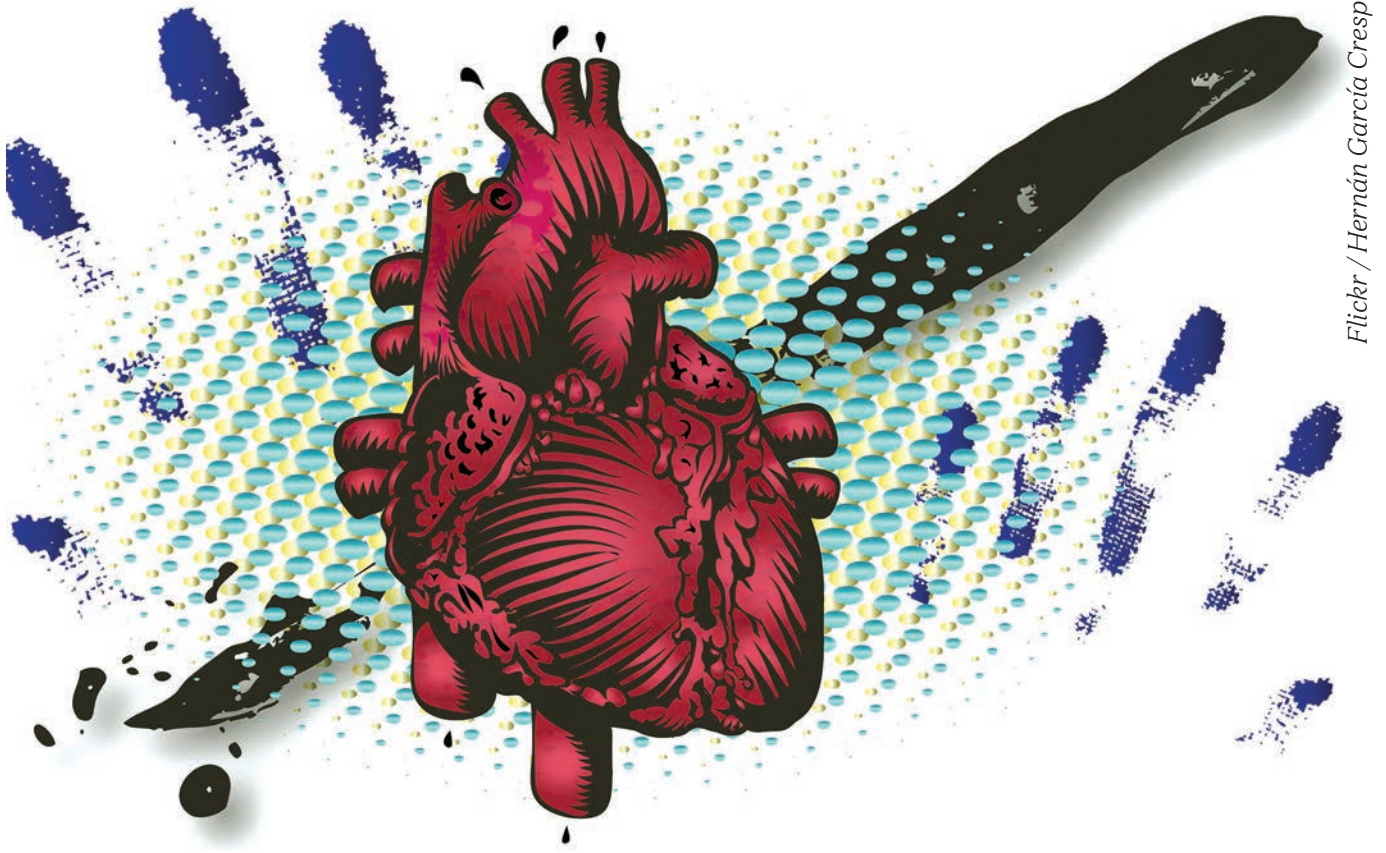
Una de les sales de l'exposició es dedica íntegrament a donar a conèixer una sèrie de trenta-un aiguaforts i aiguatintes sobre la pregària *Càntic del germà Sol* —també coneguda com a *Càntic de les criatures*— de sant Francesc d'Assís, que Miró crea el 1975 amb el títol *Càntic del sol*. Formes geomètriques en forma d'ovoide i d'estel i colors vius (vermell, groc, blau...) són els trets característics d'aquestes vibrants creacions.

Una de les novetats didàctiques d'aquesta mostra és la possibilitat que té el públic d'establir un «diàleg» entre els treballs de Joan Miró i les obres romàniques que formen part dels fons del Museu Diocesà de Barcelona. Un frontal procedent de l'església parroquial de Santa Perpètua de Mogoda, fet amb tremp sobre fusta i datat al segle XIII, està situat al costat de la litografia *Àlbum 19 sèries, plat 1*, del 1961. Cal destacar el paral·lelisme entre el rostre hieràtic del protagonista de l'obra de Miró i el de santa Perpètua, així com també els expressius ulls —un dels símbols més utilitzats pel polifacètic artista— de tots dos retrats.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

La mort s'esdevé quan el cor deixa de bategar?

Flickr / Hernán García Crespo

S'han publicat recentment nous descobriments científics sobre el cor.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És el que s'ha dit sempre i pocs trobaríem que ens diguessin que no és ben bé així. Doncs mireu: ara uns científics ens diuen amb totes les lletres que no és pas ben bé així. Ho exposen en un article aparegut a la revista *Nature*, firmat per membres de la Universitat de Yale (EUA).

Hi expliquen que van causar la mort a una trentena de porcs d'una manera convencional i, quan ja feia una hora sencera que havien deixat de respirar, els van connectar a un aparell anomenat Sistema OrganEX de perfusió, amb una variant d'hemoglobina modificada (així ho detallen). I... es van trobar amb un resultat sorprenent: la major part dels seus òrgans es van posar a funcionar amb normalitat encara que haguessin estat privats durant una hora de la irrigació del corrent sanguini. Les seves cèl·lules mantenien la seva activitat normal i fins i tot les reproductores podien exercir la seva funció!

Certament, és per sorprendre's. Per això he volgut comunicar-vos aquesta notícia.

De totes maneres, és clar que no es pot pas dir que es pugui allargar la vida artificialment. Un detall important s'ha de dir: no es va detectar pas que el cervell recuperés la seva activitat. Però, d'altra banda, això sí que s'hi pot afegir segons diuen, a l'hora de fer un trasplantament, l'òrgan d'una persona acabada de morir (o sigui, que se li ha aturat el cor) encara pot ser apte per ser trasplantat a una persona que el necessiti, cosa que clínicament és interessant.

Què hi podem dir, nosaltres? No som experts en medicina i això ens ha vingut molt de nou. Però no canviarà pas la nostra manera d'actuar. Continuarem encomanant a Déu la persona que veiem, o se'ns digui, que ja ha acabat de respirar. La seva mort és irreversible, encara que potser trigui unes hores a arribar...

TRADICIONS REMEIERES

L'orenga major o moraduix

Flickr / Forest and Kim Starr

L'orenga major és una herba molt olorosa emprada a la cuina conventual per perfumar alguns guisats.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
 Arxiver dels Caputxins

Com ja és prou conegut, algunes de les herbes remeieres gaudeixen, alhora, d'una doble aplicació en la medicina i en la cuina. Per exemple, l'orenga major o moraduix (o *marduix*; llat., *Origanum majorana*; cast., *mejorana*). L'orenga major és una herba molt olorosa emprada a la cuina conventual per perfumar alguns guisats, com ara la sopa, les faves «a la catalana» i aquells plats de carn cuinats en ocasió de la celebració a taula de les grans festes litúrgiques.

El moraduix és una herba remeiera amb flors blanquinoses d'olor intensa que, en l'antigor, s'havia utilitzat en la fabricació de la cervesa fins que fou desplaçada pel llúpol. A més, s'havia fet servir en les tasques d'apicultura per desinfectar les arnes i extreure la mel dels ruscós de forma poc agres-

siva i, sobretot, els frares empraven el moraduix com a analgèsic i antiinflamatori. Així, el religiós caputxí fra Jacint de Sarrià, expert en medicina popular, l'any 1751 escriu que «lo Marduix s'aplica a qualsevol medecina per aquietar dolors, y ab los emplastres emulients resol los sanchs-trayts; y és molt bona contra los refredaments del cap, y dóna grans olors» (BHC, *De algunas herbas*, f. 160). Els antics caputxins també se serviren del marduix per tal d'alleujar les molèsties del mal d'orella: «Prendràs una porció de marduix y una altra de cansalada y oli; ho faràs fondre y ho posaràs a l'orella» (BHC, *Receptari dels caputxins de Barcelona*, s. d). D'ací quinze dies, en l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, dels beneficis dels col·liris de sàlvia.

10 anys del papa Francesc, al costat dels cristians perseguits

El Sant Pare va rebre el 8 de març dues joves cristianes de Nigèria, víctimes de la persecució jihadista

© VaticanMedia

El Papa va consolar dues joves nigerianes que han patit la violència terrorista.

JOSUÉ VILLALÓN
Ajuda a l'Església Necessitada

El Sant Pare escolta i va a l'encontre de l'Església que pateix, dels més oblidats i assedegats de pau i justícia

Quan es compleixen 10 anys del pontificat del papa Francesc, la fundació pontificia Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) vol destacar la proximitat del Sant Pare amb els cristians que pateixen i són perseguits en el món, així com el seu interès especial pel diàleg interreligiós i la defensa de la llibertat religiosa.

Exemples concrets en són dos dels seus vídeos mensuals d'intencions de pregària. El març del 2017, on demanava que els cristians perseguits siguin sostinguts amb la pregària i l'ajuda material de tota l'Església. I el gener del 2022, quan va titllar la persecució religiosa «inacceptable i inhumana» i «una bogeria».

«Extremadament atenta ha estat també la seva atenció per la nostra tasca a ACN. Recordem amb agraï-

ment moments com quan va rebre la nostra institució amb Rebeca Bitrus, cristiana nigeriana perseguida per Boko Haram amb una història terrible de violacions i patiments», afirma Thomas Heine-Geldern, president executiu internacional d'ACN. «El dimecres 8 de març Francesc va saludar després de l'audiència general dues joves que també han patit moltíssim sota la violència terrorista islàmica al nord de Nigèria.»

A través de diferents gestos, el Successor de Pere ha mostrat la seva proximitat amb Ajuda a l'Església Necessitada. El 2017 convidava a fer obres de misericòrdia juntament amb la fundació pontificia en la campanya «Sigues la misericòrdia de Déu». Després, des del seu balcó, va beneir 6.000 rosaris que ACN va enviar a famílies de Síria. El diferents ocasions ha recordat, així mateix, la iniciativa d'ACN «Un milió de nens resen el rosari» per resar per la pau al món.

Les seves visites a països com la República Democràtica del Congo, el Sudan del Sud, la República Centrafricana, el Kazakhstan o l'Iraq són un testimoni i una herència del Sant Pare, que escolta i va a l'encontre de l'Església que pateix, dels més oblidats i assedegats de pau i justícia. A l'Iraq, Francesc va trepitjar esglésies que van ser destruïdes per Daesh i va visitar el gran aiatol·là Al-Sistani, un gest que alguns reconeixen com una «fita en el camí del diàleg interreligiós».

D'altra banda, la fundació recorda que el Sant Pare ha deixat nombrosos testimonis sobre la importància de la llibertat religiosa. El darrer d'ells, el gener passat, quan va parlar al cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu sobre la importància de defensar la llibertat religiosa per a una veritable pau al món.

CRÍTICA DE MÚSICA

ALBA NOGUERAS
Crítica musical

«El Palau és un lloc de Passions», comentava fa uns dies Joan Oller, director general del Palau de la Música Catalana. Fa més d'un segle, aquest escenari va acollir, precisament, l'estrena a l'Estat espanyol d'una de les obres espirituals més importants de la nostra tradició: estem parlant de la *Passió segons sant Mateu* de Johann Sebastian Bach, una obra que, juntament amb la *Passió segons sant Joan*, forma un díptic imprescindible per al públic melòman en dates que volten la

Les Passions de Bach

Setmana Santa. Enguany, l'edifici modernista acollirà dues formacions internacionals que les interpretaran en el marc del Barcelona Obertura Spring Festival: sentirem la primera d'aquestes partitures de la mà del Collegium Vocale Gent sota la direcció del gran especialista bachià Philippe Herreweghe (30/03/23), i la segona, interpretada per Vox Luminis amb la Freigurger Barockorchester sota la direcció de Lionel Meunier (31/03/23).

La *Passió segons sant Mateu* és la més monumental i reflexiva; escrita per a veus solistes, doble cor i doble orquestra, consta de 68 números agrupats en dues parts. És l'obra més extensa del compositor. Estrenada el 1727 a l'església de Sant Tomàs de Leipzig, després de la mort de Bach va caure en l'oblit i no es va recuperar fins a principi

del segle XIX quan Mendelssohn en va dirigir una versió abreujada i adaptada als gustos del moment. El text parteix de l'Evangelí segons sant Mateu —dels capítols 26 i 27— en la traducció de Martí Luter, de diferents poemes de Christian Friedrich Henrici i de corals luteranes relacionades amb la passió. Sovint se'n destaca el dramatisme, i és que va ser, justament, per aquest estil més teatral, operístic, que no va ser del tot apreciada al seu temps.

La *Passió segons sant Joan* té un ritme més ràpid i és, potser, més expressiva o més impactant; és més curta i compta amb una orquestració més senzilla. Va ser la primera que va compondre a la ciutat de Leipzig: es va estrenar la vigília de Divendres Sant del 1724 —i aquesta n'és la versió més coneguda—, però es va modificar posteriorment de forma molt significativa diverses vegades, fins a la versió final del 1740. Segurament per això, alguns crítics també troben que sembla inacabada. El text prové, principalment, dels capítols 18 i 19 de l'Evangelí segons sant Joan —també en la traducció luterana— però se serveix, així mateix, d'altres fonts. És una obra que s'ha descrit com a més realista, i és que l'argument que ens narra —el diàleg entre Pons Pilat, Jesús i la multitud— només s'interromp en una sola ocasió, un coral central que s'exclama: «La vostra captivitat, Senyor, Fill de Déu, / ens ha donat la llibertat.»

La formació Vox Luminis interpretarà la «Passió segons sant Mateu».

AMB BON HUMOR

BARCELONA OBERTURA SPRING FESTIVAL

**Vox Luminis, Freigurger
Barockorchester & Meunier**

Passió segons sant Mateu
30 de març

**Collegium Vocale Gent &
Herreweghe**

Passió segons sant Joan
31 de març

palaumusica.cat

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxins

JOSÉ MARÍA GARCÍA RÍOS
San Juan de Dios en España (1950-2020). Una respuesta desde la hospitalidad
Archivo-Museo San Juan de Dios, 2021. Vol. I, 670 pàg.; Vol. II, 766 pàg.

Història de l'Orde Hospitalari hispà

Aproximació a la recent història de l'Orde Hospitalari en l'àmbit hispà desenvolupada dins del marc institucional de les Províncies Bètica, Castella i Aragó, des de l'any 1950 fins a la vertebració de la nova Província d'Espanya l'any 2020. L'obra és fruit d'una ambiciosa i complexa tasca d'investigació històrica condicionada per la gran varietat i abundor de les fonts disponibles —principalment, les Actes Capitulars i les Actes dels Definitoris Provincials— i, també, per la proximitat cronològica als fets que s'analitzen. L'autor, l'historiador José M. García Ríos, ha estructurat la presentació dels continguts al fil dels esdeveniments més rellevants de la història hispana i europea, optant per una metodologia renovada allunyada als estudis de tall estrictament cronològic.

Per als estudiosos de la tasca assistencial de les congregacions religioses, gaudeixen d'un especial interès les notícies aportades sobre l'organització i el desenvolupament del IV centenari de la mort de sant Joan de Déu († Granada, 1550). Hi trobem una detallada descripció del conjunt d'actes celebrats, particularment a través de la descripció de la nova ornamentació dels espais on es veneraven les relíquies de sant Joan de Déu a Granada i, sobretot, amb la culminació del centenari, el dia 28 d'abril del 1951, amb aquella solemne estrena —al Teatro Español de Madrid— de l'oratori sacre titulat *Ignis Flagrans Charitatis*, una excel·lent obra musical de l'expert compositor català, i membre de la Companyia de Jesús, el P. Antoni Massana.

A la primera part d'aquesta extensa i documentada síntesi històrica que ressenyem s'abasta una detallada descripció de les actuacions sanitàries de l'Orde Hospitalari en els anys cinquanta; una dècada marcada per la persistent ombra de la tuberculosi, per la lluita contra la poliomielitis i pel zel dels Germans Hospitalaris envers l'atenció dels malalts mentals. Remarquem que l'obra ressenyada es tracta d'una molt valuosa i documentada aportació a l'estudi de l'activitat assistencial i sanitària de les congregacions religioses en temps recents.

UN NOU LLINDAR

Fets per ressuscitar!

Hi ha molta realitat seca al nostre voltant i no és fàcil fer una lectura encoratjadora quan el món —tal com apareix— és més un escenari de decepcions que no pas una alenada de coratge. Sovint estem atrapats per una societat líquida que va desfent aquells vincles que la mantenien cohesionada. La impressió de molta sequera que ja no anima i més aviat desconcerta ens manté sovint en la incertesa de prendre compromisos que, en altres circumstàncies, ningú no hauria posat en dubte.

L'increment de la violència, la desfeta familiar, la desconfiança institucional, el desemparament social, la vulnerabilitat dels més pobres, la pèrdua del sentit del sagrat i del respecte a les persones, les ferides de l'ambient social, les disfuncions de l'economia i la manca de protecció del medi natural, i un llarg etcètera, configuren la sequera personal, social i ambiental que ens preocupa.

Però, estem fets per a la vida, fets per ressuscitar, l'Esperit és la nostra vida. Els qui creiem en Crist ressuscitat sabem que Ell és la font de totes les raons que tenim per creure que la vida és més forta que la mort i que en la feblesa trobem la nostra força. El testimoniatge creient encomandís del papa Francesc ens ajuda a viure-ho quan d'ell escoltem que «hi deu haver coses negres, però el bé sempre tendeix a tornar a brotar i a difondre's. Cada dia en el món reneix la bellesa, que ressuscita transformada a través de les tempestes de la història. Els valors tendeixen sempre a reparèixer de noves maneres, i de fet l'ésser humà ha nascut moltes vegades del que semblava irreversible. Aquesta és la força de la resurrecció i cada evangelitzador és un instrument d'aquest dinamisme» (EG 276).

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

MAGDALENA AULINA

El **diumenge 26 de març**, a les 11.30, missa d'acció de gràcies presidida pel cardenal Joan Josep Omella per la declaració de les virtuts heroiques de Magdalena Aulina Saurina a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (c/ Rector Voltà, 5 - Barcelona).

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **diumenge 26 de març**, a les 17.00, concert a favor de la Fundació Mirada de Esperanza amb Tamara Alexeeva, Olatz Gorrotxategui i Dària Pilyay; el **dilluns 27**, a les 18.30, concert amb Highland Park Hs Band per a la Fundació Manos Providentes; el **dimarts 28**, a les 19.00, Maria Rosa Ocaña parla sobre *La reconciliació necessària i de vèncer les pors a l'altre* (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

FÒRUM SOCIAL PERE TARRÉS

El **dimarts 28 de març**, a les 14.00, conferència-col·loqui *El paper de la filantropia europea en el marc de les crisis superposades del segle XXI* amb Àngel Font. Inscripcions: tel. 934 301 606.

FRA VALENTÍ SERRA

El **dimecres 29 de març**, a les 19.00, presentació del llibre *Passió per la Setmana Santa. Festes i tradicions de fra Valentí Serra de Manresa al santuari de l'Ajuda* (c/ Sant Pere més Baix, 18 - Barcelona) a càrrec de M. Àngels Pérez-Samper, Amadeu Carbó i Norbert Tomàs.

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dijous 30 de març**, a les 18.30, presentació de la pel·lícula *The letter (la carta): un missatge per a la nostra terra* als Cinemes Girona de Barcelona.

INSTITUT EMMANUEL MOUNIER

El **dijous 30 de març**, a les 19.00, presentació del llibre d'Albert Llorca *Charles Péguy un místic socialista?* a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona.

CASA SANT FELIP NERI

El **diumenge 2 d'abril**, a les 17.00, conferència i diàleg presencial i en línia *El nou paradigma econòmic: l'ecologia socioambiental* amb Emilce Cuda. Inscripcions: info@casaespiritualitat.barcelona.

BETÀNIA

Del **dimecres 5 d'abril al diumenge 9**, recés de Setmana Santa amb la possibilitat de viure el Tridu Pasqual amb el P. Miquel Coll, a la casa de Betània de Cornellà de Llobregat (tel. 933 751 102).

Sant Feliu de Llobregat

MONTSERRAT

Del **dijous 6 d'abril al diumenge 9**, recés espiritual per a homes joves per viure el Tridu Pasqual en un ambient de silenci i pregària compartint la vida de la comunitat dels monjos. Inscripcions: recespasqua2023@gmail.com.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **dijous 6 d'abril al dissabte 8**, celebració del Tridu Pasqual *Pasqua = llibertat* (tel. 973 291 699).

Tarragona

QUARESMA

El **divendres 31 de març**, a les 19.30, via crucis pels carrers del barri Montserrat de Reus; a les 20.00, pregó de Setmana Santa al Palau Bofarull de la Diputació de Tarragona.

Vic

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

A partir del **dijous 30 de març** es pot visitar l'exposició *Bèsties. Els animals en l'art medieval del MEV*.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els qui pateixen a causa del mal rebut per part dels membres de la comunitat eclesial, trobin en l'Església una resposta concreta al seu dolor i patiment

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Manuel Abadías, Elena Aurín, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Agustí Borrell, Pere Canaleta, Gabriel Carrió, Sònia Castelló, Jordi Curcó, Juanjo Fernández, Anna Forés, Antonio Gil, Ignasi Miranda, Àngel Miret, Josep Miró i Ardèvol, Viqui Molins, Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Alba Nogueras, Joan Pallarès-Peronot, Laura Pascual, Quique, Gianfranco Ravasi, Ferran Riera, Josep Rius-Camps, Saturnino Rodríguez, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Albert Viciano, Vicenç Vilà, Josué Vilallón

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catdunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

CARME MUNTÉ MARGALEF

Amaya Martínez Gómez, infermera de Barakaldo i experta en muntanyisme, va passar a dir-se María de Himalaya arran de la seva experiència de conversió. Al Nepal, en plena serralada de l'Himàlaia, va conèixer les Missioneres de la Caritat de Santa Teresa de Calcuta. D'infermera practicant d'avortaments, va passar a testimoniar a favor de la vida. D'atea, anticlerical i després budista, va passar a abraçar el catolicisme. María de Himalaya va oferir el seu testimoni el 4 de març a la parròquia de Santa Maria de la Palma de Cervelló.

[La seva conversió va tenir lloc l'any 2017 en una casa de les Missioneres de la Caritat de Santa Teresa de Calcuta. Com va arribar fins allà?](#)

Hi havia hagut un terratrèmol al Nepal. Un amic em va comentar que necessitaven professionals sanitaris i experts en muntanya. Així va ser com, després de 27 hores de vol, vaig arribar al Nepal el 8 de maig del 2017. Al juny havien d'arribar la resta de voluntaris, però no va ser possible: es va avançar el monso i ens vam quedar bloquejats a la capital, Katmandú, d'on era impossible entrar i sortir. En aquell temps de bloqueig, em vaig dedicar a ajudar el meu amic nepalès, que tenia una agència de viatges. Era habitual que passés per una cruïlla que arriba a un indret famós i turístic, el temple Pashupatinath, lloc sagrat de cremacions. Cap allà em dirigia un matí.

[I què va passar en aquella cruïlla?](#)

En aquell encreuament aquell dia vaig veure venir dues dones ràpides i menudes, plenes de llum i amb un somriure enorme. Pel seu sari blanc i blau les vaig reconèixer com a Missioneres de la Caritat. Una d'elles va venir directa a mi i em va agafar amb força el braç. Em vaig quedar paralitzada. Amb una barreja de nepalès i anglès, em va dir que jo havia d'anar a un lloc. Li vaig dir que em deixés en pau, que jo no la coneixia de res. Va passar un autobús, s'hi van enfilem i van desaparèixer. Aquella nit no vaig

María de Himalaya, testimoni de conversió

«Sempre havia estat buscant l'amor, però en llocs equivocats»

aclucar l'ull. L'endemà vaig anar a trucar a la porta de les Missioneres de la Caritat i em va obrir la mateixa religiosa. «Ja era hora que vinguessis», em va dir, i que tornés l'endemà, que hi hauria la religiosa que parlava el meu idioma.

[L'endemà hi va tornar?](#)

Vaig tornar-hi l'endemà i em van convidar a l'eucaristia de les sis del matí. Era el 23 de juny del 2017, dia del Sagrat Cor. La missa es feia en una capella molt senzilla, amb una catifa blava al terra, sense bancs, un petit altar, a mà dreta, davant meu, la imatge de la Immaculada, i a l'esquerra, la creu del crucificat i la foto i les paraules de Mare Teresa: «Tinc set.» Em vaig asseure a terra, recolzada l'esquena a la paret i em vaig encongir. Sumida en els meus pensaments vaig sentir la veu dolça d'un home: «Si que has trigat

a estimar-me...» Vaig posar-me de genolls i els ulls fixos a la creu. Tot es va emplenar d'un llum immensa i vaig veure Jesús baixar de la creu. «No et calen els ulls del rostre per veure'm, sinó els del cor», em va dir. La fe va venir a mi com aquell do preuat que és gratuït i que ens és donat. Em vaig sentir com soc ara: lliure, feliç i en pau.

[A partir d'aleshores va deixar de ser l'Amaya per ser la María.](#)

Em vaig adonar que sempre havia estat buscant l'amor, però en llocs equivocats. Ho havia fet buscant el cos perfecte i fent *ultraràids* de 120 quilòmetres de muntanya. M'havia fet budista, vegana, feia ioga... Però Crist té per a tothom una missió, i la meua és parlar de la misericòrdia com la darrera taula de salvació i esperança per als més pecadors.

A PARTIR D'ARA, MÉS ESTEL! MÉS MÚSICA!

Un nou canal exclusivament
dedicat a la música, online i per a tu.

ACCEDEIX-HI A TRAVÉS
DEL WEB I L'APP DE RÀDIO ESTEL

www.radioestel.cat

Download on the
App Store

BAIXA A
Google Play

